

Zilvervosje

Rie Smaal Meeldijk

ZILVERVOSJE

DOOR

RIE SMAAL-MEELDIJK

GEÏLLUSTREERD DOOR ADRI ALINDO

Vijfde druk

NAAMLOZE VENNOOTSCHAP W. D. MEINEMA - DELFT

„Goed, dan ga ik eerst even mijn tas thuisbrengen.” (Zie blz. 6)

Broer en Zus

„O ja, die slag bij Nieuwpoort . . . 1600 . . . weet ik al lang! En van de Oostindische Compagnie . . . allemaal oud nieuws!” Zo zat Job Vosker in zich zelf te foeteren . . . Och hé, wat duurde die middag lang!

Door de schoolramen heen zag je de blauwe lucht en ginds de boomtakken, waar rijp aan hing. Buiten prikte de kou zo lekker op je neus en hier in 't warme lokaal zat je maar wat te dommelen dit laatste uur. Job tenminste! Er waren ook jongens, die ingespannen zaten te denken om direct op hun beurt een goed antwoord gereed te hebben. Kees de Lange bijvoorbeeld: nauwelijks had de meester zijn naam genoemd, of prompt kwam het antwoord.

Na hem Jan Geerts, maar die antwoordde verkeerd. „Jij, Job!” zei de meester. Ai, wat was er gevraagd?

„Kom jô, de vier Engelse oorlogen!”

Job, blij dat ie het wist, raffelde de jaartallen af. En gelukkig was dit op één na de laatste vraag. De kinderen schreven op wat ze te leren hadden en daarna was het stil voor het dankgebed.

De meeste jongens draafden naar de vijver, vlak bij school. Het ijs was zo sterk, dat er wel een auto op zou kunnen rijden. Ze gleden baantje en joelden en krioelden dooreen.

De meeste meisjes stapten er voorzichtigjes tussendoor en zochten de vriendinnen op voor een apart baantje, maar de robbedoezen stoorden zich niet aan een duw of een stomp: ze gleden, rokjes in de wind, tussen de wildemannen in, de baan over.

Uit de wind, in de zon, dooide het een beetje, maar 't was heus de moeite niet! Job nam een ren achter de anderen aan en liet zich op de lange baan lekker uitglijden. Kijk, Kees en Jo hadden hun schaatsen! Kees kon al fijn zwieren; had ie van z'n grote broer geleerd. Hè, zo moest hij het ook kunnen! Het leek zo eenvoudig: je zwenkt eerst de ene kant uit . . . dan de andere . . .! Maar zijn schaats, de rechter, ging altijd scheef, hoe stevig hij ze ook vastbond!

Toen er meer jongens kwamen schaatsenrijden was voor Job de aardigheid van het baantje-glijden af. Hij klauterde tegen de kant op en ging fluitend naar huis. De mensen liepen diep in hun kragen gedoken, want tegen de wind in was het flink koud.

Een paar jongens kwamen hem achterop: „Jòòòòb! Ga je naar huis?”

„Ja.”

„Zeg jô, ga je mee naar de rivier? Je kan lopen naar de overkant!”

„Goed, dan ga ik eerst even mijn tas thuisbrengen.”

„Nou, dan ga ik ook eerst naar huis. Jij ook, Kees? Dan halen we Job straks.”

Moeder zat in de kamer te naaien en July prutste aan haar huiswerk. Zij was Jobs enige zusje en een jaar ouder dan hij. Ze ging op de Mulo.

Hè, nu hij eenmaal thuis was, had hij niet veel zin, om weer naar het ijs te gaan. De kachel stond zo lekker rood en de radio speelde zachte muziek . . . Hij gooide zijn tas op een stoel neer en trok July aan haar krullen.

„Ha, die Zilvervos!” Ja, ze dacht zeker, dat hij niet wist, dat de jongens uit haar klas haar zo noemden! Om die grappige manen natuurlijk! Zwart haar met licht-blonde strepen er over, ja, precies het vachtje van zo'n mooie vos!

July kreeg een kleur als vuur en gaf hem een por, die niet mis was. Moeder liep naar het theewagentje en

schonk voor alle drie een kopje in. Behaaglijk dronk Job het gloeiende vocht en knipoogde tegen zijn zus, die achter moeders rug om haar tong tegen hem uitstak.

Hard en dringend ging de gangbel over en daarna klonk het herkenningssluitje.

„O, de jongens, moe! 'k Ga nog even bij de rivier kijken, vindt u 't goed?”

„Wees maar voorzichtig, jongen,” maande moeder, „en maak, dat je voor donker terug bent!”

De laatste woorden hoorde Job nauwelijks . . . met een vaart ging ie de deur uit, het herkenningssluitje beantwoordend. Drie jongens stonden hem op te wachten: Kees, Jo en Leo — een jongen, die pas uit Indië gekomen was. Deze strenge winter, de eerste in Holland, had hem flink gehard en hij deed niet onder voor de Hollandse jongens. Overal was hij bij: op het ijs, of ravottend in de sneeuw.

't Was een kwartier lopen naar de rivier. Hoe dichters zij de waterkant naderden, hoe meer mensen ze zagen, die dezelfde weg gingen. Geen wonder! Het was een prachtig gezicht: de brede rivier één grote ijsvlakte! Veel mensen liepen hier ook, die anders met de pont over moesten. Op het smalste gedeelte, dáár, waar anders de pont voer, was nu een breed pad naar de overkant. Daar zag het zwart van de mensen. Wat verder weg was het ijs smetteloos wit . . . hier en daar lagen schotsen over elkaar heengevoren.

„Kijk, kijk! D'r gaan al wagens over . . . en kijk, jô, een auto ook!”

In hun haast, om gauw op het ijspad te komen, liepen de jongens bijna een oud vrouwtje onderstboven. Ze zocht, krom en kleumig, haar weg. Job bleef even staan, want hij zag opeens twee verdrietige ogen en een kleine rode neus vanonder een wollen doek.

„Niet zo wild, niet zo wild . . .” grommelde het

vrouwtje. Job wilde haar iets vriendelijks zeggen, laten zien, dat 't heus per ongeluk ging; daarom vroeg hij: „Moet u ook naar de overkant?”

't Was nu zo druk van de mensen, dat ze voetje voor voetje vooruit kwamen. De andere jongens waren al verder gedrongen, maar Job liep naast het oude moedertje. Ze hijgde en trok de zwart-wollen doek zo stijf mogelijk om haar kin.

„'k Mot na me dochter,” vertelde ze Job, „en nou de pont niet vaart, mot ik wel over het ijs . . . Ze is ziek, me dochter . . .” Ze babbelde nog wat verder met haar kinnetje wippend in de wollen doek, maar Job verstond haar al niet meer: hij had een gaatje gevonden en schoot langs de mensen heen naar z'n vrienden toe.

Het leek een groot, wit wonderland, die ijsmassa rondom. Kijk, ginds had je de spoorbrug, die donker afstak tegen al dat blinkende wit. Voor en achter, op de wal, stonden de huizen grauw en bruinig, met berijpte daken. De pont lag helemaal ingevroren.

De jongens krabbelden over de grote schotsen, die verderop lagen. Ze hadden er al lang genoeg van om op het paadje te blijven. Hier, tussen de geweldige, witte blokken was het veel mooier, weet je: een groot vreemd land, waar geen mensen ooit kwamen! Straks zouden er wel ijsberen komen en hongerige wolven . . . En zij vieren waren reizigers, die een verschrikkelijke tocht achter de rug hadden. Meer dood dan levend sleepten zij zich voort en zochten naar een geschikte plek om te overnachten. Maar dat was niet zo gemakkelijk op die koude vlakte, vooral als je nog een zieke bij je had ook! (Dat was Leo, die uit Indië gekomen was!)

Nergens was een bos te zien, dat hun beschutting bood . . . O ja, toch! . . . Ginds, ver weg . . . stond daar niet een groepje bomen? . . . Ze klauterden van schots tot schots naar de donkere massa aan de overkant. Zeker, het was een soort bos . . . hier had je be-

schutting. Het was niet veel, maar toch konden ze er hun zieke neerleggen . . .

Job was de eerste, die merkte dat het al aardig donker werd.

„We moeten terug, jongens, ik denk, dat het al laat is.”

Een scherpe wind blies hen in 't gezicht. Ze waren nu weer gewoon vier schooljongens, die moe en hongerig tegen de wind in tornden. Ze zetten hun ruggen schrap, hun handen stopten ze diep in de zakken. Maar telkens als ze over een ijsschots heen moesten, maaiden ze met hun armen om het evenwicht te bewaren.

Eindelijk hadden ze het voetpad gevonden. Nu tintelden er sterren aan de lucht. Er waren lang zo veel mensen niet meer, de meesten zaten natuurlijk lekker achter de kachel! Maar de vier jongens draafden als wilde paarden.

Hoe dichterbij Job zijn huis naderde, hoe luider zijn hart ging kloppen. Och hé, vader zou al thuis zijn! En moeder was natuurlijk ongerust. Er zou wat voor hem opzitten!

July deed open op zijn bellen. Ze zei niets. Schoorvoetend ging ie achter haar aan, de kamer binnen. De tafel was al afgeruimd, op een hoekje lag een servet en daarop stond een bordje met een stapel boterhammen. Vader zat in zijn armstoel bij de kachel en moeder drentelde heen en weer. Ze keek hem verwijtend aan, toen hij goeie avond zei. Ze schudde alleen haar hoofd, maar zei niets terug. En vader keek verstoord. Job bleef besluiteloos midden in de kamer staan en overwoog bij zichzelf, of hij maar vast zou zeggen, waarom hij zo laat was, of dat hij zou wachten tot vader iets vroeg.

Juist wilde hij beginnen, toen vader de as van zijn sigaret tippte en wenkte: kom maar es hier, mannetje!

Hij ging naar vader toe . . . Pffff, wat was het hier warm bij de kachel!

„Wist jij niet, dat het etenstijd was? Waar ben je al die tijd geweest?”

„Op het ijs vader. D'r was nergens een klok en we waren naar de overkant gegaan enne . . . enne . . .”

„Ja, ja, het is alles goed en wel, maar jij weet best, dat je bijtijds thuis moet zijn. Ga nu maar eten en zorg ervoor, dat het niet weer gebeurt!”

Job droop af. 't Viel eigenlijk nog mee. Hij zat in z'n eentje achter z'n portie boterhammen. Reuze-honger had ie gekregen. Toen hij maar net de laatste hap in z'n mond gestopt had, haalde July het bord onder zijn neus weg: het kon nog met de andere afwas mee.

Vervelend toch, dat hij zo laat thuisgekomen was! Het leek niet zo gezellig als anders. Vader zat met een gefronst voorhoofd en July zei geen boeh of bah. Op het boekentafeltje zocht hij tussen een stapel boeken zijn leesboek en ging, vingers in de oren, zitten lezen. Maar nauwelijks had hij een paar bladzijden uit, of vader keek van zijn krant op: „Zeg jongen, heb jij geen huiswerk?”

„Ja vader, maar niet veel, hoor.”

„Eerst je huiswerk dan!” gebod vader.

July schoof zachtjes naar hem toe en fluisterde: „Ga je ook vroeg naar bed?”

„Hoepel op!” bromde ie terug.

„Nou, aardig ben je vanavond.” July zette een beledigd gezicht en zei verder geen woord meer tegen hem. Ze had haar boek ook gehaald, maar af en toe moest ze opstaan om moeder te helpen.

Job dacht spijtig, dat hij 't nou verknoeid had bij July. Misschien had ze iets te vertellen, dat ze het zo vroeg. Dikwijls, als ze naar bed ging, kwam ze nog even op het randje van zijn ledikant zitten en babbelden ze samen over school en zo. Ook vertelde July wel

eens een verhaal, want dat kon ze! En daar was hij dol op! 't Was zo heerlijk om in 't donker te luisteren naar July's fluisterstem, je zag alles van 't verhaal zo duidelijk voor je. Ja, het duurde wel eens heel lang, voordat July op blote voeten huiverig haar eigen bed opzocht.

Vanavond zou er niks an zijn! . . . Toch es proberen . . . misschien, als hij zei, dat ie maar naar bed ging, kwam ze nog even . . . Hij klapte zijn schrift dicht, borg zijn spullen op en zei welterusten. Moeder keek een beetje verwonderd, dat hij zo opeens naar bed ging, maar ze zei er niets van.

De ramen boven waren dik bevroren, er stonden de vreemdste figuren op. Je zou er van alles uit kunnen maken; dit hier waren net vogels met brede vleugels en dát leek een boom met takken. Hoe kwam het allemaal zo mooi! Van de wind zeker . . .

Vroeger, toen zij beiden nog klein waren, vertelde July, wat moeder haar weer verteld had; van de sneeuw-koningin. Het was, vertelde ze dan, een fee die met haar staf de figuren op de ramen tekende. En hij geloofde het nog ook! Net als die jongen uit het oude sprookje van de sneeuwkonigin, sloop hij zacht naar boven om haar te zien, terwijl ze met toveren bezig was, maar altijd was ze juist verdwenen, wanneer hij de trap opkwam.

Gekheid, al die sprookjes! Da's goed voor meisjes. Zilvervosje hoefde er nu niet meer mee aan te komen, hij zou er niet eens naar luisteren! Maar dat wist zij ook wel. Ze vertelde nu spannende verhalen, van rovers en zo, precies wat hij mooi vond. Soms lag-ie zo gespannen te luisteren, dat hij z'n adem inhield.

Job kleedde zich vlug uit en juist toen hij in z'n pyjama schoot, hoorde hij de kamerdeur piepen. Ha, misschien kwam ze toch nog.

„Hé, July, hoor es!” riep hij om de hoek van zijn

kamertje. Eerst wilde ze doorlopen, ze deed tenminste alsof, maar toen kwam ze toch.

„Flauwerd, om zo laat thuis te komen,” bromde ze fluisterend, „’t was niks leuk vanavond.”

„Nou meid, ik had er heus geen erg in. Het was zo lekker op het ijs, net of je in een vreemd land was!”

„Ben je ver geweest?”

„Ja, we zagen geen mens meer.”

„Ook gevaarlijk!”

„Waarom? Alles keihard bevroren.”

„Je had toch zeker geen schaatsen bij je?”

„Natuurlijk niet. Op de rivier met schaatsen! Zo was het trouwens veel leuker dan met die snertschaatsen.”

„Nou, bonjour, ik ga slapen . . .!”

„Hè, flauwerd, kom nog even.”

„Mij te koud.”

„Neem je deken, of kruip naast me.”

„Ja, en dan straks weer in dat koude bed zeker! Nee, ik zal wel een deken nemen, dan is die vast warm ook.”

„Ze gaat vertellen . . . ze gaat vast vertellen . . .”, dacht Job gnuivend en kroop behaaglijk onder de wol.

Als een koningin op haar troon zat Zilvervosje in haar deken gewikkeld op het voeteneind. Eerst babbelden ze wat over school en toen, na lang bedelen, ging July vertellen:

„Wat ik nu vertel is echt gebeurd! Ik weet niet helemaal precies hoe het gegaan is, maar wat ik niet weet verzin ik er wel bij.”

„Wacht even, eerst het licht uitdoen, dat is veel fijner om te luisteren . . .”, en met een sprong was Job uit bed.

„Ssssst, jô, als vader het hoort, moeten we dadelijk gaan slapen.”

„Nou, ik begin:

In een land, heel ver weg, woonde een volk, dat je Bedoeïnen noemt. Ze zien een beetje bruin en leven

daar in grote stammen. Het zijn meest heidenen die allerlei goden aanbidden.

Nu was er eens zo'n Bedoeïenvrouw. Ze had geen jurk aan zoals onze moeders, maar een lang kleed, waar ze zich inwikkelde, zoals je dat van de Israëlietische vrouwen in de platenbijbel ziet.

Op een keer had ze gestolen, die vrouw; veel geld had ze gestolen, want ze wilde zo graag rijk zijn. Ze was maar met een arme herder getrouwd. Dikwijls keek ze naar de deftige dames met hun mooie versieringen en daarom stal ze. Eerst kleine beetjes, uit winkels, of waar ze 't maar vandaan kon krijgen: geld en sieraden en kostbare vazen. Ze stopte alles in een gat, dat ze stilletjes onder haar woning had gegraven. Het werd een put vol kostbaarheden, want meer en meer bracht ze er naar toe. Het leek wel, of ze niet anders kon dan overal iets stelen. Het was werkelijk een wonder, dat niemand het merkte. Toch had ze niets aan al die spullen, want ze durfde er niet mee voor de dag te komen.

Nu had die vrouw een pasgeboren kindje, een jongen. Ze hield daar heel veel van, want 't was haar enige. Een poosje vergat ze de verborgen schatten, omdat ze voor het kleintje moest zorgen.

Toen gebeurden er allerlei ongelukken in haar dorp. Eerst vernielde de storm al het gewas, zodat er een hongersnood dreigde, en toen stierf het vee aan een vreemde ziekte. De mensen zeiden, dat er een boze geest in het dorp was.

De vrouw dacht met angst en schrik aan haar gestolen goed. Zou dat soms de oorzaak van al die ellende zijn? Ze ging naar de tempel en vertelde in haar nood alles aan het beeld, dat daar stond en dat een god moest voorstellen. Maar iemand had haar beluisterd; het was de priester van die tempel. Hij ging naar de vrouw toe en zei haar, dat de goden haar kind als zoenoffer op-

eisten. Toen was die vrouw er zo ellendig aan toe, dat ze met haar kind het dorp verliet. Ze droeg het in een doek op haar rug en vluchtte de woestijn in, want aan het eind van de bewoonde plaatsen had je een eindeloze woestijn. Het was daar zo heet, dat er zelden mensen kwamen.

Die vrouw leek Hagar wel, je weet wel: Hagar met haar zoon Ismaël uit de Bijbel! Maar die had tenminste een grote zoon tegen wie ze kon praten. Ook deze vrouw leed honger en dorst, ontzettende dorst en ten einde raad legde ze haar kindje onder een mager struikje neer, zelf viel ze uitgeput in het zand. Toen stierf die arme vrouw.

Het jongetje schreeuwde hard, want het had immers zo'n dorst. Geen mens hoorde dat natuurlijk en het zou zeker ook gestorven zijn, net als zijn moeder, als de gazellen niet gekomen waren! Ja, er gebeurde iets wonderlijks met dat ventje: een troep gazellen, je weet wel een soort herten, die daar in 't wild leven, kwam op het geluid af. Ze gingen in een kring om dat vreemde wezen staan. Wel waren ze bang voor die dode vrouw, maar toen deze stil bleef liggen kwamen ze naderbij.

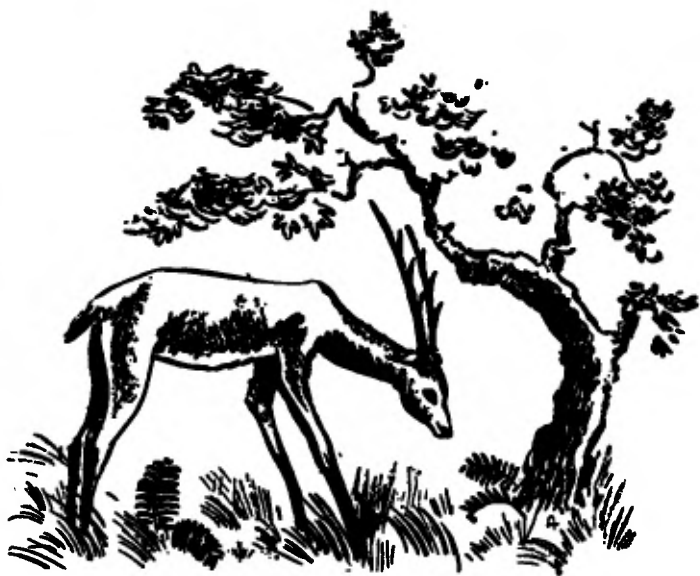
Ze bekeken dat kleine mensenkind en een gazellenvrouwtje likte liefkozend het gezichtje met haar tong. Toen hield dat jongetje op met schreien, zo verbaasd was het over de gazellen.

Ze sleepten de baby mee naar hun verblijfplaats — een beschutte plek waar het koeler was — waar de jonge dieren werden gevoed en grootgebracht . . .

. . . Zeg Job, weet jij, hoe zo'n gazellenhol er uit ziet?"

„Nee, maar ik denk, dat je daar wel een hol bij één of andere rots hebt. Ik zal het wel eens aan de meester vragen. En verder . . .?"

„Nou, het gazellen-moedertje legde het kind bij haar eigen jongen, en gaf het melk, net als de anderen. En

zo bleef het kind in leven. En wat ik nu verder vertel, is echt gebeurd, dat weet ik zeker! Dat eerste kan natuurlijk ook wel waar zijn . . .

Het is niet te geloven, maar het jongetje groeide met de gazellen op, alleen was het vanzelf blanker van huid en het had een gezicht, geen snuit. Zijn vel was niet zo glad als van gewone mensen, maar dun behaard. Hij leerde lopen en wel zo snel, dat hij de andere gazellen bij kon houden. Hij rende met zijn pleegbroers door de woestijn en deed met al hun wilde spelletjes mee. Hij sprak ook hun taal, zodat zij elkaar goed konden begrijpen; ja, hij hoorde helemaal bij hen! Gewoon praten kon hij niet, tenminste geen mensentaal! Wie zou het hem hebben moeten leren? Hij stootte dezelfde wonderlijke geluiden uit als de gazellen; zij konden het heel goed met elkaar vinden . . .”

July hield even op met vertellen, haar stem was schor geworden. Ze zat daar in elkaar gedoken, haar

hoofd was een zwart schaduwbeeld tegen de lichtvlakken der ramen, want buiten was het licht van de maan.

Job wachtte vol spanning wat er verder komen zou. O, als ze nou maar niet ophield, 't werd juist zo spannend! Hij had het hart niet om te zeggen: „En toen . . . ?” want het was eens gebeurd, dat ze er boos om werd. Als ze even ophield was het meestal omdat ze verder moest verzinnen en dan mocht hij vooral niets zeggen!

Ha, daar kwam dromerig July's stem weer:

„Lang bleef het kind bij de gazellen . . . twee jaar . . . drie jaar . . . vier jaar. Het trok met de kudde mee en leefde van gras en andere planten. Het begon hoe langer hoe meer op een dier te gelijken in zijn doen en laten. Het had lange, bruinachtige haren en grote schuwe ogen; een spits gezichtje en aan de vingers heel lange, kromme nagels. Soms liep het op handen en voeten, ja, dikwijls wel, maar ook weleens als de mensen, gewoon op twee benen. De pleegbroertjes probeerden dat na te doen en daarmee hadden ze vaak de grootste pret.

Jaren en jaren gingen voorbij. Als de dieren mensen in de buurt roken of hoorden, vluchtten ze de eenzaamheid in en hielden zich schuil. De jongen rook niet meer als de mensen, hij was immers altijd op het veld, en hij at het voedsel van de dieren.

Zo werd dat kind groter en groter. Het werd zo oud als jij . . . zo oud als ik . . . ja, zo oud werd hij, toen er iets met hem ging gebeuren. Het had hem blij moeten maken, maar de jongen vond het verschrikkelijk.

Op een dag waren ze zo fijn aan het ravotten . . . Plotseling klonken er schoten! De gazellen wisten best, wat dat betekende: mensen in de buurt! Ze draafden de vlakte over om een goede schuilplaats te vinden, maar dat was dom gedaan. Van alle kanten werden ze

bedreigd. Schot op schot klonk over de vlakke en er werden er een paar geraakt. Het kind draafde mee, het vluchtte voor die vreemde wezens, die mensen heetten! Maar een van de jagers riep: „Kijk, wat een vreemd, licht dier tussen die gazellen!” Hij wees naar de jongen, het kind van de Bedoeïnen-vrouw. Plotseling struikelde de jongen en viel lang-uit op de grond. Daar naderden mensen. In doodsangst zag het kind ze komen. Hij had zijn been bezeerd en kon niet gauw genoeg opstaan. Hij beefde over zijn hele lichaam. Hij hoorde praten in een taal die hij niet verstond, hij kende immers alleen de gazellentaal! De mannen droegen hem voorzichtig naar het dichtstbijzijnde huis. Dat was ver weg! Telkens probeerde het radeloze gazellen-kind te ontvluchten, daarom bonden ze zijn handen en voeten aan elkaar; heel losjes natuurlijk, zodat het geen pijn deed.

Ze brachten hem later bij een heel knappe dokter, want zulk een wonderkind hadden ze nog nooit gezien. Eén keer gelukte het hem te ontsnappen. Je zou het niet geloven en ik ook niet, als ik het niet zelf gelezen had, maar hij sprong van dak tot dak en hij liep sneller dan de beste hardloper van de wereld, en dat is nogal wat! Toen ze hem eindelijk te pakken hadden werd hij beter bewaakt. Zijn lange haren hebben ze hem afgeknipt en na veel moeite is het gelukt, hem een kledingstuk aan te trekken. Misschien had hij wel een menselijk verstand, maar door de omgang met dieren is dat niet gewoon ontwikkeld.

Hoe 't verder is weet ik niet, dat heeft nog niet in de krant gestaan, weet je! En nou ga ik gauw, ik val om van de slaap. Dag Joppie!”

„Dag Zilvervos!”

Ze liet zich van het bed glijden en sloop naar haar eigen kamertje, want het was zo laat, dat vader en moeder ieder ogenblik naar boven konden komen.

Vriendinnen

July Vosker zat in de kamer met een boek voor zich. Geen geluid was er dan de tik van de klok, want ze had de radio juist afgezet. Wat zag de kamer er toch vreemd uit als je alleen was! Kijk, de ruggen van de stoelen waren zo schuin naar achter, dat zag je anders nooit. En het tafelkleed, was dat altijd zo geweest? Met die lichte plekken en strepen erdoor? Op het theewagentje stonden de kopjes een beetje door elkaar. Wat gek, die pootjes onder de kachel! Nou ja, 't was ook maar een noodkachel, omdat ze anders niet met de kolen toekwamen. 's Avonds ging ie uit.

Daar lag poes warempel! July hurkte naast haar neer op de vacht voor de kachel en streelde het glanzend poesenhaar. Ze kneep haar ogen dicht en keek door een spleetje zo echt plezierig-lui voor zich heen.

„Slaperd!” lachte July. Verbeeld je eens, dat poes kon praten zoals in de sprookjes! Ze zou zeggen: „Ik lig hier best en breng me dadelijk een schoteltje melk, want het vrouwtje blijft lang weg vandaag!” Ja, dat zou die luilak zeggen! Wat moest ze eigenlijk nog meer vertellen . . .

Hè lekker, zo warm vlak bij je gezicht . . . Als Job maar niet zo gauw kwam. Juist zo leuk hier alleen . . . Die lawaaischopper! Hij zou dadelijk zijn tas ergens heenmikken, aan d'r haren trekken en roepen: „Ha, Zilvervosje, wat zit jij hier alleen?” Hij zou haar met het een of ander plagen. Nee hoor, zó was het veel rustiger!

Ze wist nooit goed of ze boos moest worden, als Job haar Zilvervosje noemde; hij had die naam van de jon-

gens uit haar klas gehoord. Ze waren er op een keer mee begonnen onder dierkunde-les. Het ging over de vossen. Een paar jongens gingen al dadelijk met propjes gooien naar haar bank, en ze hoorde hen zachtjes grinniken.

Toen begon meneer te vertellen over Zilvervossen, die in grote kooien, in de open lucht, ergens op de Veluwe gefokt werden. De hele klas keek naar haar, het was afschuwelijk! Meneer deed er nog een schepje op en zei: „Ze hebben mooi donker-glanzende vachtjes, met lichte, zilverachtige strepen erdoor . . .”

Ja, zij had ook donker haar met blonde „blessen” ertussen. En dat vond ze toch al zo gek! Ze kon toen niet anders dan haar schouders wat ophalen. Vanaf die dag noemden de jongens haar „Zilvervosje”.

Zo lelijk was die naam toch eigenlijk niet. 't Was bijvoorbeeld lang zo vervelend niet als „Kamerolifantje”, zoals ze Rika Meersen noemden, omdat ze zo'n dikkerd was; of „Haringkoppie”, zoals Annie Boom, die d'r moeder een viswinkél had. Dat waren echte scheldnamen! Jongens waren nou eenmaal zulke plaaggeesten.

Hè, wat bleef moeder lang weg. Als ze thuiskwam, zou ze gauw om een biskwietje vragen. Of zou ze maar vast . . . 's Even kijken, of er nog veel in het trommeltje waren. De deur van de kast knerpte luid. Hè, als moeder nou binnenkwam, terwijl ze voor de open kast stond . . . Nou gauw even kijken . . . o ja, een trommel vol nog! Haar handen grabbelden tussen de biskwie. Ze knabbelde er een op, terwijl ze haastig de deur sloot.

Och, wat gaf het eigenlijk: één kaakje! Ze zou het maar gewoon tegen moeder zeggen: „Moe, ik had daar net zo'n trek, ik heb vast een kaakje genomen.” Toch zou moe vreemd opkijken.

Daar knarste de sleutel in 't slot van de voordeur. Met een kleur van schrik boog July zich over haar boek. Wacht, nee, ze zou naar 't raam lopen, net of ze naar

buiten keek. Met grote happen at ze de rest van de biskwie op en slikte juist de laatste kruimel door toen moeder binnenkwam. Ze bleef quasi nog even voor het raam staan. Moeder zette haar tas met boodschappen op tafel en deed haar mantel en hoed af.

„Hier meiske, hang jij mijn goed eens weg, ik heb het zo koud gekregen.” Ze strekte zich moe in een stoel bij de kachel, terwijl ze July opdracht gaf om thee te zetten. Die had juist twee kopjes ingeschonken, toen Job kwam.

Het was zoals altijd: hij trok July aan d'r haren en noemde haar Zilvervos; hij gaf moeder een zoen ergens op d'r koon; hij mikte zijn tas met boeken juist op poes d'r staart, zodat deze verontwaardigd wegliep van haar warme plaatsje en zacht-miauwend langs de stoelpoten schuifelde.

Moeder zocht tussen de andere pakjes naar een geel zakje: „Hier Job, presenteer jij maar eens en jij, July, schenk voor hem ook een kopje in, wil je?”

July moest meteen aan het biskwietje denken. Nu kon ze toch zeggen: „Moe, ik heb maar vast...”, ze deed het niet. Job hield haar het zakje voor en juist, toen ze er een chocolaadje uit wilde pakken, trok hij het weg.

„Plaaggeest!”

„Nou hier, neem maar...”

Het spelletje herhaalde zich tot ze eindelijk een behendige greep deed. Gezellig zaten ze bij elkaar, moe, Job en July, maar toch leek het July of er iets in de kamer was, anders dan gewoon.

Er werd gebeld. July ging opendoen. Ha, daar was Rika Meers!

„Hallo July! Heb jij je algebra al af? Zeg, ik kan er geen steek uit wijs worden. Toe zeg, ga even mee, m'n vader vindt het goed. Doe je 't?”

July was gauw naar binnen gegaan om het te vragen,

ze had er wel zin in. „Moe, mag ik even met Rika mee voor de sommen?”

„Als je zorgt, dat je voor 't eten terug bent.”

„Is dat Kamerolifantje?” vroeg Job plagend, maar ze gaf hem een duw waar hij ontzag voor had!

Met haar gebreide muts op en gedoken in haar warme mantel, stak July haar arm door die van Riek. Al glijdend over de platgelopen sneeuw gingen ze de gracht langs, naar Rika's huis.

„Als ik m'n ogen dicht deed, en ze zetten me hier in de gang, zou ik dadelijk ruiken, dat ik in Rika's huis was,” dacht July. Een eigenaardige geur van oude muren of zoiets, hing er in alle vertrekken. Het was ook een heel oud herenhuis met geweldige kamers. Die aan de rivierkant hadden hoge ramen met brede vensterbanken, waar leren kussens op lagen. Juul ging er graag zitten, ze keek dan over het water. Je kon ver weg zien. 's Zomers had je 't zacht-kabbelend water met hier en daar een schip, soms een zeilboot, zo mooi . . . Maar nu lag de rivier dicht en zag je één groot ijsveld. Ginds kon je net het pad naar de overkant zien, waar anders de pont voer.

Toen ze samen binnenkwamen, deed Rika's vader juist de gordijnen dicht: hij had zeker wat zitten schemeren. In de hoeken van de grote en hoge kamer bleef het donker. Alleen in het midden boven de tafel was een kring van licht. Ze schoven de stoelen naast elkaar; meneer Meersen aan de overkant, las de krant.

Stil was het toch altijd hier. Anders stil dan thuis. Kwam het misschien omdat er geen moeder was? Een paar jaar geleden was Rika's moeder gestorven. Ze was nu samen met haar vader en Jozien, de oude huishoudster.

De arme Riek had de hele middag zitten tobben met haar algebra. Niet één vraagstuk had ze goed. July

probeerde, haar de sommen duidelijk te maken, maar veel bracht Riek er nog niet van terecht. „Ik heb nu eenmaal geen wiskunde-knobbel, zoals jij!” zuchtte Riek. Ze zat op het puntje van haar potlood te bijten en knikte af en toe van ja, zo heftig, dat haar wangen meetrilden. In elk geval had ze er nu een paar klaar gekregen.

Zo verdiept waren ze in het werk, dat ze de tijd vergaten, tot July plotseling opschrok: de klok sloeg zes! Ze trok haastig haar mantel aan.

„Kom je nog eens gauw July?” vroeg meneer Meersen. Ze beloofde het. Gek, zo iets zou vader nooit zeggen tegen één van haar vriendinnen. Nou ja, gek was het eigenlijk ook weer niet. Als je altijd zo samen met je vader leefde ging alles natuurlijk anders dan wanneer je gewoon met z'n allen was, zoals thuis.

Onderweg moest ze steeds aan zijn verdrietige ogen denken. Naar als je zo saampjes overbleef, vooral ook voor Riek. En als je op school dan nog door de jongens zo geplaagd werd! Hè, ze zou vast niet meer lachen, als de jongens Riek weer uitscholden, nee, ze zou hun wel eens flink hun vet geven!

... Stel je voor: nooit meer met je moeke te kunnen praten. Nooit iets zachtjes in moeders oor te kunnen fluisteren, een geheim voor hen samen. Zou Riek d'r vader haar 's avonds ook komen instoppen en vragen of ze wel warm lag?

Al was je rijk — want meneer Meersen was vast rijk, anders zouden ze niet zo'n prachtig huis en een auto hebben! — wat had je er aan, als je je moeder miste?

De kou beet July in het gezicht. Ze zette er flink de pas in en stak haar handen diep in de wijde mantelzakken. Toen piekerde ze verder over Rika Meersen. Die Riek was eigenlijk heel anders dan je op school zou denken. Daar leek ze zo vrolijk, meestal was ze de gangmaakster van de klas. Als ze een gekke bui had, kon ze allerlei grimassen trekken, zodat ze het allemaal uit-

schaterden. Ze wist ook leuke spelletjes te verzinnen en met veel dingen was ze haantje-de-voorste.

En als je bij haar thuis kwam, was ze stil en ernstig, helemaal anders. Zou het komen door haar vader? Of hield ze zich op school maar zo om niets te laten merken? Thuis werd ze natuurlijk overal herinnerd aan haar overleden moeder: dáár zat ze altijd . . . dat kleed had ze geborduurd . . . en zoveel dingen meer. Zou Rika het ook zien, dat haar vader op zo'n verdrietige manier het hoofd kan oplichten en voor zich uitstaren? Maar natuurlijk merkte ze dat! Rika sprak bijna nooit over haar moeder.

Zo, in gedachten verdiept, kwam July de kamer binnen, die er vriendelijk warm en licht uitzag. Ze voelde zich zo veilig en omsloten, zo blij, dat ze Job ineens een zoen gaf. Die keek haar verbluft aan, want het gebeurde niet vaak, dat zijn zus een aanhalige bui had!

HOOFDSTUK III

Sneeuwprinsesje

Er is een prinses geboren!

July stond voor het huis in de sneeuw. Haar haren wapperden langs haar wangen. Ze had een oranjelint om haar hoofd, van achter onder haar haar door, van boven met een leuke strik vastgemaakt. Haar ogen tintelden van pret en hoog klonk haar stem: „Hier vader, de vlag!”

Het was een grote; het rood-wit-blauw klapte tegen July's benen, toen ze 't doek voor zich uit hield. Vader plantte de witte stok stevig in de houder.

Zie ze wapperen, al die vlaggen en wimpels in de straten! Al was het nog winter, al lag de sneeuw op daken en pleinen, de feestvreugde maakte de mensen warm.

Job en July waren niet te houden. Zodra ze ontbeten hadden, vlogen ze de straat op en zochten hun

schoolkameraden. Op verschillende pleinen had zich een mensenmenigte verzameld; Job en zijn zusje trokken er heen, terwijl onderweg zich telkens meer jongens en meisjes bij hen aansloten.

Een prinsesje geboren, hè!

Geen wonder, dat iedereen het zo gauw wist: de radio was er weer. Die kon nu het nieuws over de hele wereld verspreiden, want alle mensen konden weer ongestoord luisteren. Dat was bij de geboorte van prinses Margriet anders geweest! Toen lagen de radio-toestellen verstopt onder de vloer of in een verborgen hoekje van de een of andere kast! Zo konden ze de geheime zender horen. Zacht klonk dan de stem, vaak gestoord door de gekste geluiden en zo werd toen het blijde nieuws verteld. Wel vierden de mensen feest om het nieuwe koningskind, maar ze fluisterden elkaar de gelukwensen toe.

Nu lachten en joelden de kinderen en zongen van „Oranje-boven!” Ze danste op het stadhuisplein, July temidden van haar vriendinnen. Waar kwamen zo gauw al die mensen vandaan? . . . Daar had je „Ai Pooi”, met een grote oranje knoop op zijn versleten jasje, en kijk, daar was „Kees Kussentje”, ook zo'n oud baasje, dat door de jongens geplaagd werd! Ze dansten met de anderen mee, waarom zouden ze niet! Die mannetjes waren ook blij om het nieuwe koningskind. Daar was het visvrouwkje met d'r gestreepte schort voor en een sjaal om d'r hals, dáár was de slager en dáár de bakker. Iedereen wilde even op het plein zijn om te delen in de algemene blijdschap.

De kinderen kregen die morgen chocolademelk op school en beschuit met oranjemuisjes. 's Middags luisterden de meeste mensen naar de radio: er was muziek en zang. De vaderlandse liederen klonken door de huiskamers en zelfs kwam er de stem van de prins, die over het nieuwe kindje vertelde.

Ze zaten met z'n allen rond de tafel: vader, moeder, July, Job, en ook Rika. Ja, hoe zou het prinsesje heten . . . ? „Juliana,” begon Job.

„Nee, ik denk van Emma. Of nee, misschien Louise, dat is ook een fijne naam,” vond July.

Rika riep: „Ik weet een leuke!” Ze wachtte even tot iedereen luisterde: „Sneeuwprinsesje!”

Job haalde zijn neus op: „Flauwe zet! Is dat nou een naam!”

De hele middag luisterden ze naar de radio, maar ze kregen tenslotte te horen: „Morgen zal Z.K.H. prins Bernhard zelf het oranje-prinsesje aangeven. Dan zal de naam bekend gemaakt worden.”

„Leuke naam, zeg!” zeiden de meisjes de volgende dag tegen elkaar: „Maria, Christine, Marijke!” Alle Marijkes in het land werden trots op hun naam. Vader vertelde 's avonds, waarom prinses Juliana hun kind zo genoemd had. Het betekent: Maria, de Christin.

Hè, iedereen moest eigenlijk een naam hebben, die iets betekende. July, zou dat ook iets kunnen betekenen? Job, uit de Bijbel. Ze had al vaak over de namen gedacht, July. 's Avonds in bed, bij het bedenken van vertelsels, vond ze namen verzinnen vaak het moeilijkst. Vooral als ze aan Job vertelde. Je kon toch niet steeds met dezelfde namen aankomen en echte mooie waren er niet veel.

Deze avond, nu ze bij elkaar zaten en July de Bijbel aan vader gaf om te lezen, praatten ze over de bijbelse namen. Wat waren er toen een moeilijke namen, heel anders dan nu. En altijd betekenden ze iets. Toen zei vader: „Het geeft toch eigenlijk niet welke naam je draagt. Als hij maar geschreven staat in Gods Boek.”

Stond haar naam daarin geschreven? Bah, waarom moest ze ineens aan die middag denken, dat ze het

biskwietje uit het trommeltje nam? Het was alweer zo lang geleden . . . Had dat er niets mee te maken? Was dat zo erg? Toch kreeg ze het gevoel, of iedereen haar ineens aankeek. Gelukkig begon vader te lezen.

July luisterde maar half en speelde met de kruimels op haar bord, tot moeder haar een wenk gaf. Bij het afwassen brak ze een kopje en toen ze een standje kreeg mopperde ze terug, zodat moeder boos werd en haar naar binnen stuurde. Toen was de hele avond verknoeid.

Poffertjes en geheimen

De volgende morgen bij het wakker worden dacht July: „Wat was er ook weer . . . ?”

O ja . . . bah, al weer koud vandaag! Met het feestvieren had je er niet aan gedacht, maar nu leek het nog erger dan eerst. De kolen waren op, de scholen werden gesloten. Moeder gooidde overdag alleen turven in de kachel om kolen te sparen. De mensen klaagden, dat het zo'n ellendige winter was en iedereen had zijn blij gezicht opgeborgen en zag er een beetje ontevreden uit. Net als na een verjaarspartij.

July ging Riek Meersen halen. Ze moest voor moeder een paar boodschappen doen. Onderweg bedacht Rika, dat ze nog een nieuw schrift wilde kopen, maar July mopperde, dat het nog zo ver was.

„Toe, ga even mee, dan zal ik straks tracteren.”

„Heb jij dan geld?”

„Natuurlijk, zakgeld toch zeker!”

July wilde zeggen: „Dat krijg ik niet!” maar ze hield het nog juist in. Dat ging Riek toch niks aan?

Ze liepen langs de winkels en bleven hier en daar staan kijken. Erg druk was het niet: de mensen bleven zoveel mogelijk thuis met die kou. Toen Rika haar schrift gekocht had gingen ze „iets lekkers” uitzoeken. Veel kon je nog niet krijgen zonder inleveren. Voor gebakjes bijvoorbeeld, moest je boter en suiker geven. Midden op straat stonden ze te overleggen. Wat zou 't zijn? Stroopmoppen, Amsterdamse korstjes, appels . . . July mocht kiezen.

Patat maar! In een winkeltje, waar een benauwde baklucht hing, bedacht Rika opeens iets anders. Poffertjes

bij Visser! Ja! Juist toen ze de winkel uitkwamen, zagen ze Co van Femmen.

„Hè, dat vervelende kind,” mopperde July bij zichzelf, „zoveel zakgeld zal Rika toch niet hebben, dat ze ons alle drie kan tracteren op poffertjes?”

Maar Riek, die goedgezak, begon direct op te scheppen, dat ze naar Visser gingen, en trok Co mee. Die had nu verder het grootste woord. Ze zochten een tafeltje achterin en bestelden voor elk een portie.

„Hè, ik wou dat we de hele maand geen kolen kregen op school!” riep Co met een propvolle mond, waar de damp uitkwam door de hete poffers.

„Ik niet, hoor, ik vind er niets aan altijd thuis te zijn,” zei July, een beetje bits. Rika verslikte zich toen zij ook iets wilde zeggen, zodat ze met een vuurrood gezicht zat te proesten en pas tot bedaren kwam, toen de kellner kwam om af te rekenen.

Buiten zagen ze nog meer meisjes van de klas. Het leek wel of ze het afgesproken hadden. Co van Femmen zei natuurlijk dadelijk: „Jullie raden nooit waar wij drieën geweest zijn!” en Rika gaf haar een duw om te waarschuwen, maar toen was het al te laat. Co vertelde alles in geuren en kleuren en July keek kwaad.

Maar dat was gauw over en ze hadden verder de grootste schik met elkaar, tot July plotseling met schrik aan haar boodschappen dacht. Op een holletje ging ze naar huis, de tas met zich mee slingerend.

Moe was juist in de keuken bezig. July zette de boodschappen neer en zei: „Moe, krijg ik zakgeld voortaan?”

Moeder gaf niet dadelijk antwoord, ze had het zeker niet goed gehoord. July kwam wat dichterbij: „Moe, krijg ik ook zakgeld?”

„Wie krijgt er dan zakgeld?”

„Rika Meersen; ze krijgt het van haar vader. Hè toe, krijg ik het ook?”

„Kind wat praat je! Zakgeld heb jij toch helemaal niet nodig! Als je iets kopen wilt, vraag je het maar aan mij.”

Ja zie je, dat had ze wel gedacht! Zo maakte moeder zich er altijd van af! En als je nu zei, dat Rika het immers wel kreeg, zou moeder zeggen: „Dat moet haar vader zelf weten!”

„Wat wou jij kopen?” vroeg Job. O, ze had hem niet eens gezien. Bah, had dat joch nou alles gehoord? Hij zat daar met zijn figuurzaag.

„Dat gaat je niets aan!” snibde ze terug. Maar dat nam broertje-lief niet! Hij legde z'n spullen op tafel en was met een paar sprongen bij haar.

„Toe jongens!” waarschuwde moeder nog, maar ze hoorden het niet eens meer. Job probeerde haar te vloeren, maar July, zo lenig als een kat, slingerde zich naar voren en hield zich staande. 't Was een hele stoeipartij en tenslotte lieten ze elkaar los. Ze stonden hijgend en met rode gezichten tegenover elkaar. July was helemaal haar boze bui vergeten en Job liet zijn zaagwerk zien. Het was een houten doosje, mooi bewerkt met figuren, het was bijna klaar. Job wilde het beitsen.

„Voor wie wordt het?”

„Weet ik nog niet.”

„Hè, geef het mij!”

„Wat wil je er dan mee?”

„Voor mijn ketting en zo.”

„'t Is eigenlijk een pennendoos, ik denk dat ik hem aan vader geef.”

„Nou ja, als vader hem krijgt, vooruit dan maar.”

Moeder kwam er bij staan en bekeek het werk van alle kanten.

„Mooi hoor,” prees zij, „maar kom, July, je moet nu eens flink helpen, dan kan ik vanmiddag aan je jurk naaien!”

Het werd een mooie jurk.

„Hiep-hiep!” July klapte in haar handen. De nieuwe jurk! Ze draafde van de huiskamer naar de keuken en terug. Ze dekte de tafel, waste de vaat, maakte het aanrecht schoon en veegde de mat, zodat moe 's middags aan het naaien kon blijven.

Het werd een mooie jurk: blauw met een donker streepje erin. Het lijfje met dwarse en de rok met rechte strepen. Moeder kon nog eens naaien! Het ging rrrrts! op de machine. July probeerde het ook wel eens, maar ze bracht er weinig van terecht, allemaal scheve

naden. Op school waren ze aan een schortje bezig, al zo lang! Joost mocht weten wanneer het ding eindelijk klaar kwam. Als je ook alles met de hand moest doen! Haar werk was al smoezelig van het telkens uithalen en overdoen. Ze zou maar vlug de zoompjes maken om er van af te zijn. Want als je de naaitaak klaar had, mocht je gaan breien, dat was veel leuker. Ze deed met Co samen wie 't eerst de naald uit had. Co van Femmen kon het meestal nog iets vlugger. Het schortje zou Fientje van tante Truus misschien passen. July hoopte het maar. Fientje was een schat, de liefste van alle nichtjes en neefjes.

July stond voor de spiegel van de linnenkast zichzelf te bekijken. Enig stond ie! Alleen het kraagje en de mouwen nog, dan was hij klaar. De ene mouw had moeder geregen om te passen. Hè, wat koud waren moeders handen op haar blote arm! Je ging er zo mal van rillen van binnen.

„Je mag wel zuinig op zo'n mooie jurk zijn,” maande moeder alvast.

„Mag ik hem op school aan?”

„Verbeeld je! Nee, voorlopig alleen 's Zondags.”

„Jammer, dan ziet bijna niemand hem! Alleen bij oma . . .”

„Maar kind, het is toch een echte Zondagse jurk. Zulk fijn goed! Het heeft alles geld genoeg gekost. Nou . . . trek hem maar weer uit, hij past goed.”

July trok haar oude schooljurk aan, die nu kort en vaal leek bij het frisse nieuwe goed.

„Moe, mag ik hem straks even bij Rika Meersen laten zien?”

„Wat hoor ik je tegenwoordig toch vaak over Rika Meersen, is dat nu je vriendin?”

„O, ik vind haar wel aardig moe. En het is bij haar thuis allemaal zo mooi, weet u. Grote kamers, en zulke leuke vensterbanken . . . en je mag er altijd doen wat je

wilt. Alleen is het zo stil . . . Rika's vader zei, dat ik maar dikwijls moest komen."

„Het arme kind heeft geen moeder meer en daarom wil hij zeker wat vrolijkheid aan zijn meisje geven . . . Nu goed, laat je jurk straks maar even zien . . . geef me de speldendoos eens aan, wil je?"

Een paar uur later ging July met haar nieuwe jurk naar Riek. Zij had hem bijna onder moeders handen vandaan getrokken, zo popelde ze, om hem aan te trekken. Bij Riek werd ze van alle kanten bekeken en bewonderd. Boven op de slaapkamer stond een toilettafel met drie grote spiegels, daar gingen ze samen naar toe. July bekeek zich van voren . . . op zij . . . van achter. Dat kon ze thuis niet doen. Jozien moest er zelfs bij te pas komen. Ze riep alsmaar: „Wat een pracht! Wat een pracht!" die goeierd. De meisjes schoten er van in de lach.

„Wat hebben jullie hier een fijne slaapkamer," zei July . . . maar dan moest ze ineens aan Rika's moeder denken. Deze mooie toilettafel was natuurlijk van haar geweest.

Riek troonde haar mee naar haar eigen slaapkamer, die zeker twee maal zo groot was als July's kamertje. Er stond een Engels ledikant. Bij het raam stond een langwerpige tafel met twee lage stoeltjes; voor het tweede raam, zo, dat het licht er op zij over viel, een schrijfbureautje en tegen de blinde muur een boekenkast met glas-in-lood deurtjes ervoor. In een hoek lag wat speelgoed: een wieg en een poppenwagen — Rika's speelgoed van vroeger. July wees er lachend naar: „Zeg, speel jij nog met poppen?"

„Nee, ik wil die spullen hier bewaren, dat vind ik nou eenmaal leuk. Jozien vindt, dat het niet meer hoort op een „jonge-juffrouw" kamer, maar ze moet het laten staan. Heb jij nog speelgoed van vroeger?"

„Ja, ik heb nog een poppenkamer, maar die staat op zolder. 't Is een mooie, hoor, met echt licht er in."

„Leuk hè, al die dingen van vroeger! Hè, soms wil ik nog graag met de kleintjes meedoen! . . . Hoor es, ik zal je iets vertellen, maar je mag er met niemand over praten! Anders lachen ze me maar uit. Als ik van de Mulo kom, wil ik voor kinderverzorgster leren. Of misschien voor de kleuterklas.”

„O zeg, dat lijkt me echt leuk.”

„Wat ga jij doen?”

„Dat weet ik nog niet, hoor. Ik heb zóveel plannen . . . Ik zal nog wel eens zien.”

„Weet je wat! Laten we samen voor de kleuterklas gaan leren!”

Riek pakte haar vriendin bij de arm en danste met haar rond. Maar July lachte haar uit. „Ben je mal! Dat weet ik heus nog niet, ik zal nog wel eens zien . . . Als alle kinderen zo lief waren als Fientje, mijn nichtje, dan deed ik het vast!”

Alle dingen in Rika's kamer werden nu bekeken, zelfs de geheime kast. Dat was een kastje in de hangkast, je kon er bijna niets van zien.

„Niemand vertellen, hoor,” deed Riek geheimzinnig. Eerst kwamen er twee foto-albums uit. Er waren veel kiekjes van Rika's moeder bij. Ze zei: „Ik vind het zo naar, als iedereen ze telkens kan bekijken, daarom heb ik ze weggestopt.” July kreeg een beetje kriebel achter haar ogen. Ellendig, dat Riek nou zo zielig met die foto's in haar handen stond. En zij mocht ze nu wel zien; ze werd er wat verlegen van. Het betekende natuurlijk, dat Rika haar echt als haar vriendin beschouwde. Mevrouw Meersen zag er op de kiekjes zo vriendelijk uit, een echte moeder!

Er kwamen nog meer geheimen voor de dag. Nu moest July toch lachen: een hele stapel platen en ansichten met allemaal bergen erop. Sneeuwbergen uit allerlei landen.

„Wat moet jij met al die bergen?” vroeg ze.

„O, ik houd zo van bergen, zie je. Een gekke manie, hè. Maar vind jij ze ook niet prachtig? O, als ik later geld krijg, ga ik vast naar Zwitserland!”

„Nou, als ik platen heb van bergen, krijg jij ze van me,” beloofde July.

„Maar je moet het heus aan niemand vertellen hoor! Iedereen vindt het natuurlijk gek!”

Ineens was daar de stem van Jozien aan de trap: „Meissies! D'r staat sokkelapoeier voor jullie!”

Rika borg gauw haar geheimen op, voor ze samen naar beneden gingen. Ze zaten elk met een beker chocolademelk in de vensterbank. Hè, wat had die Jozien het lekker zoet gemaakt!

Ze keken naar het gedoe van de ijsbrekers. Er lag zulk een dikke ijskorst, dat ze slechts moeizaam vooruit kwamen; ze zouden het wel moeten opgeven, dadelijk voor het water weer dicht. Heel in de verte, als een zwarte rups, bewoog zich een mensenmassa voort over de ijsweg naar de overkant.

Het was een fijne middag geweest bij Riek, dacht July onderweg naar huis. Ze moest steeds aan Rieks geheimen denken, die ze in een diepe kast bewaarde. Zulke mooie geheimen als Riek had zij niet. Zij had soms nare gedachten, die ze aan niemand zou durven zeggen, die ze daarom diep in haar hart trachtte weg te stoppen, ergens in een vergeten hoekje, om er zo weinig mogelijk last van te hebben. Al de leugens, de grote en kleine . . . en de laatste tijd het snoepen uit moeders kast. Bah, kinderachtig gedoe eigenlijk, en toch deed je het telkens opnieuw.

Er waren ook wel mooie geheimen, die ze diep in zich bewaarde. Het was prettig om daaraan te denken. Dat ze zoveel van Fientje hield bijvoorbeeld, en dat ze zo dolgraag een klein zusje wilde hebben . . . Kijk, zoiets kon je moeilijk aan een ander vertellen, ook niet aan Job. Verbeeld je, dat hij haar eens uitlachte. En dan

was er nóg een groot en prettig geheim: dat ze later schrijfster wilde worden. Niemand mocht het weten voor het zover was! Eenmaal wilde ze al haar vertelsels opschrijven en misschien een heel dik boek schrijven . . .

Opeens werd ze uit haar gemijmer opgeschrikt. „Hé, Zilvervosje!” Een jongen uit de klas natuurlijk! Ja hoor: Kees Roorda, dat vervelende joch!

„Jô, schiet op!” zei ze, knorriger dan ze eigenlijk bedoelde. Maar Kees liet zich niet afschepen.

„Ga je naar huis?” vroeg ie.

„Ja, wat anders . . .”

„Ik ga zo ver met je mee, want ik moet dezelfde kant uit.”

Ze zei expres niks terug en zou hem verder lekker laten praten. Dan moest ie ook maar geen Zilvervosje roepen. Maar toen Kees een poosje over school liep te vertellen, zei ze per ongeluk iets terug en toen kon ze verder niets anders doen dan gewoon met hem praten. Het ging over de algebra-sommen, die Kees zo moeilijk vond; over de plantkundeleraar, die de volgende dag zijn herbarium mee zou brengen. Hij wilde de klas het plantendrogen leren en op een vroege voorjaarsmorgen met hen de wei in gaan om planten te zoeken.

Ineens zei Kees: „Zeg, is Kamerolifantje jouw vriendin?” en toen werd ze echt kwaad.

„Je hoeft haar niet uit te schelden, hoor! Kijk maar naar je zelf, magere sprinkhaan!” en toen keerde ze Kees haar rug toe en liep op een draf op huis aan. Hij stond haar verbluft na te kijken; hij had het immers helemaal niet zo kwaad bedoeld. Jammer, July Vosker was juist zo'n leuk kind. Dat was Kees' geheim . . .

„Hoor es, July . . .”, probeerde hij nog, maar ze was al een straat verder. Hij zag haar net achter de huizen verdwijnen. Toen stak ie z'n handen in z'n zakken en ging fluitend verder.

Drie appels

Elke morgen en iedere avond luisterden de mensen naar het weerbericht van de radio, alsof dat iets aan de kou kon verhelpen. Ze zeiden tegen elkaar: „Wanneer zal het nu eindelijk eens lente worden?” En als de omroeper zijn woord gedaan had, zuchtten ze: „Alweer sneeuw en vorst.” En op een dag lieten ze zich vertellen, dat dit de strengste winter sedert eeuwen was!

Vader had gelukkig turf kunnen kopen, die ze nu, tegelijk met de laatste zak kolen, konden stoken. Moeder keek bedenkelijk: als het deze maand zo koud bleef, kwamen zij ook zonder brandstof. Ja, zo kort na de oorlog kon iedereen niet volop kolen krijgen, dat zou nog wel een paar jaar duren! Veel mensen zaten bij een petroleumkachel, maar die gaf weinig warmte bij zo'n strenge kou. Opa en oma kwamen af en toe een dag op visite, om brandstof uit te sparen. July vond het fijn als ze er waren. Alles zag er dan zo feestelijk uit. Oma met haar mooi grijs haar en haar vriendelijke, zachte ogen, zat maar stilletjes naar de anderen te luisteren. Zij praatte niet veel, en toch miste je haar als ze de kamer uit ging. Ze zag er hier heel anders uit dan 's Zondags in haar eigen huis, als al de tantes en ooms er bij waren. Hier kon je nog eens stilletjes tegen oma aanleunen, alsof je nog een klein meisje was; niemand die het gek vond.

Opa kon nooit lang blijven zitten. Meestal zag je hem bij de tafel staan, terwijl hij zijn pijpje stopte of soms ook drentelde hij pratend op en neer. Hij had vaak last van zijn maag, opa, als hij stil zat. Hij kon zo van vroeger vertellen, toen vader nog klein was; hij merkte

Oma met haar mooi grijs haar en haar vriendelijke, zachte ogen...

niet, dat hij meermalen dezelfde verhalen vertelde en toch luisterde je er graag naar. Je wist dan precies wat er nu komen ging. Na een poosje zei hij meestal: „Kom, ik ga een ommetje maken!” Dan hielp moeder hem in zijn jas en even later zag je hem met kleine slofjes de straat oversteken. Hij was niet bang voor de kou, want hij bleef een lange tijd weg. Dan had hij bij de rivier gestaan om het werk van de ijsbrekers te zien en daarover vertelde hij allerlei.

Als vader de oudjes verwennen wilde, liet hij een taxi komen om ze naar huis te laten brengen. Job en July lagen dan al in bed.

Vandaag waren opa en oma er ook. July had kolen-vacantie en ging met een paar andere meisjes de stad in.

Co van Femmen en Rika Meersen waren haar komen halen.

Ze hadden de grootste pret onderweg. Ze hadden maar pas de eerste hoek omgeslagen, of daar kreeg Rika een sneeuwbal tegen haar muts. Het waren een paar jongens uit de klas. Natuurlijk lieten ze het er niet bij zitten en zo ontstond er een hevig sneeuwgevecht. De meisjes stelden zich zo dapper te weer, dat hun wangen ervan gingen gloeien. De arme Riek was het mikpunt, van alle kanten had ze sneeuwplakaten tegen haar mantel. Maar hoe ze ook haar best deed om wraak te nemen, ze gooide altijd mis.

Dan die Co! Behendig wist ze elke bal te ontduiken; ze stelde zich verdekt op achter een kar of om de hoek van een huis en had al een paar keer flink raak gooid. Over en weer kwamen er steeds meer bij, zodat eindelijk de halve klas aan het gevecht deelnam. Onderbroken vlogen de sneeuwballen door de lucht. In hun haast maakten zij ze niet al te stevig, zodat er slechts sneeuw boven de tegenpartij neerviel.

Hijgend van inspanning draafden de meisjes tenslotte weg, want hun tegenstanders kwamen gevaarlijk dichtbij. Ze stoven in groepjes uit elkaar, onder het hoongelach van de jongens, die zich zelf voor de overwinnaars uitgaven.

„O, mijn boodschappen nog!” schrok July. „Ik ga verder, hoor!” Door een paar stille straatjes wisten ze te ontsnappen. Ze schoten met z'n drieën over: Co, Riek en July.

„Ziezo, die zijn we kwijt,” zuchtte Riek, die heel wat te verduren had gehad. Haar stevige wangen waren vuurrood van inspanning. En Co zei: „Hè, wat heb ik een dorst! Ik zou best iets willen drinken.”

„Een ijsje!” lachte July.

„Nee zeg, ik weet wat! July, jij tracteert ons, want laatst heb ik het gedaan!” riep Riek.

Mooi gaaf
lagen ze in haar
handen.

„Och heden!” dacht July, „ze denkt natuurlijk, dat ik zakgeld heb!” Tja, wat moest ze zeggen . . ? Een klein kunstje eigenlijk, om het op Co af te schuiven, die was er toch ook bij. Het ging die twee niets aan, dat ze geen zakgeld kreeg.

Het leek wel, of Co haar gedachten geraden had, want ze riep: „Ik kon het ook wel doen! Ja jongens, ik zal nu es tracteren!” en ze rommelde wat in haar mantelzak, zocht naar haar portemonnaie. Daar bedacht ze opeens, dat ze hem niet bij zich had. „Hè toe, July, schiet jij het me voor, je krijgt het morgen terug!”

July verdrong alle waarschuwendende gedachten en zei nonchalant: „O, ik zal een paar lekkere appels voor ons halen, en jij de volgende keer maar . . .”

Ze haalde moeders portemonnaie uit de tas, want ze had vlug uitgerekend, dat ze geld genoeg van de boodschappen terugkreeg. Verbeeld je, dat ze tegen Co, die klets-kous, vertelde, dat ze geen zakgeld kreeg! Morgen wist de hele klas het! Ze dacht niet verder na, maar stapte de fruitwinkel binnen en kocht drie grote appels. Mooi gaaf lagen ze in haar beide handen, toen ze de meisjes liet kiezen. Even had ze een onrustig gevoel, toen ze moeders geld op de toonbank uittelde, maar dat ging over, als ze hard genoeg praatte. Co en Riek zorgden er wel voor, dat er flink gelachen en gepraat werd. Ze verorberden de sappige vrucht, maar July had er weinig smaak in.

Toen ze de boodschappen gedaan hadden en elk zijn eigen weg naar huis wilde gaan, zagen ze warempel de jongens weer. Een van hen kwam met een hoop sneeuw in z'n handen op de meisjes toegelopen, maar toen hij dichtbij was en ze het net op een lopen wilden zetten, struikelde hij en viel lang-uit voor hun voeten neer. Een hoeraatje ging op van alle kanten en July maakte in die tijd, dat ze wegkwam, zonder op de anderen te letten.

Thuis legde ze de tas in de keuken met een: „Moe, ik heb alles hier op tafel gelegd hoor.”

„Had je geld genoeg?” vroeg moeder nog.

„Jaaa . . .” Het vreemde, onrustige gevoel kwam weer naar boven. Het leek hier in de stille kamer tegen haar op te kruipen; het maakte, dat haar gezicht trilde, alsof er een koude wind langs blies.

Oma vroeg of ze hard gelopen had, omdat ze hijgde. Toen schudde ze alles van zich af en begon opgewonden te vertellen over het sneeuwballen-gevecht. Er tussendoor dacht ze: „Waarom heb ik het gedaan?... bah!”

De hele dag was bedorven, want gedachten laten zich niet zo gemakkelijk verdringen.

Soms zei ze bij zichzelf: „Zal ik het vertellen? . . . Ja, ik zeg het!” Maar dan zag ze moeders gezicht al . . . zo bedroefd . . . zo teleurgesteld. Nee, ze kón niet! Als ze met Rika alleen was, zou ze zeggen, dat ze geen zakgeld kreeg. Maar die zou natuurlijk vragen: „En de appels dan?” Nee, ook aan Riek kon ze 't niet zeggen . . .

„Hoor je me niet, July!” zei moeder ineens. Ze schrok op: ze had zo zitten prakkezeren, dat ze niet eens gemerkt had, dat moeder iets tegen haar zei. Verstrooid keek ze moeder aan.

„Ga de tafel eens dekken, vader zal wel zó thuis-komen,” herhaalde moe. Samen met oma legde ze het witte laken over de tafel. Oma babbelde tegen haar, poes streek langs haar benen, en alles werd weer zoals anders. Job trok aan haar krullen en fluisterde: „Zilvervos . . .”, en grinnikte diep uit z'n keel; dat kon ze niet uitstaan. Job deed soms net of hij de oudste van hen twee was.

„Vervelend joch,” mopperde ze.

„Tú-tú-tú, wat ben je gauw aangebrand!”

Ze keek schuin naar oma; die breide rustig verder, alsof ze niets gehoord had. Hè, kwam vader nu maar! Samen met moeder had ze de schalen binnengebracht en alles stond klaar.

Job signaleerde vanaf het raam: „Daar komen ze!” en even later knarste de sleutel in het slot. Druk prattend kwamen opa en vader de gang binnen. Moeder morrelde wat aan de kachel en zette vast waswater op. Opa, handenwrijvend, stapte met een: „Goeiendag!” de kamer in. Hij schudde behaaglijk de schouders: „Hè, lekker warm is het hier.”

July zat tegenover hem aan tafel. Af en toe knikte hij naar haar met zijn guitige rimpel-ogen, alsof hij zeggen wilde: „Wij samen weten het wel!”

Vader en hij gingen aan het praten, alsof ze elkaar weer voor het eerst aantroffen. Oma luisterde maar, terwijl ze met kleine hapjes van het eten nam. Dit keer las opa uit de Bijbel voor. July sloot haar ogen en deed een beetje weg door de vriendelijke bromstem van opa. Ze schrok op toen hij de Bijbel dichtsloeg en prevelde haastig haar dankgebed mee.

De anderen bleven nog even luisteren naar de nieuwsberichten door de radio, maar moeder wenkte haar, dat ze helpen moest met de vaat. Ze had niet veel zin vandaag. Bah, die koude keuken en zoveel afwas! Moeder merkte wel, dat het niet van harte ging.

„Wat scheelt jou vandaag?” zei ze een beetje boos, „je doet alles zo gedachteloos! Kijk, daar zet je die schaal op het uiterste puntje van de tafel; straks valt hij in stukken.”

Mopperend verschoof July de schaal en droogde verder af. Ach, wat kon het haar ook eigenlijk schelen van die appels! Als ze toch geen zakgeld kreeg zoals andere meisjes! Alles wat je kreeg verhuisde naar dat eeuwig-oude varken in de kast! . . . Kijk, dat was het! Als je een beetje boos op moeder werd, leek het veel minder erg. Juist als moe zo vriendelijk iets zei, kwam dat nare gevoel weer . . .

„Dit heb je niet goed afgedroogd,” wees moeder terecht, en toen was het helemaal mis. July smeet de theedoek op tafel en ging pruilend in een hoek staan. „U hebt aldoor wat aan te merken!” viel ze uit.

„Wees niet zo brutaal, kind! Denk er om, dat oma hier is. Ik wil nu geen narigheid hebben, hoor je!”

De middag was verknoeid. Met een boos gezicht ging July aan tafel zitten en gaf korte antwoorden als iemand iets vroeg.

„Ze heeft de bokke-pruik op,” zei Job schouderophalend.

„Leuk, juist als oma er is,” dacht hij, terwijl hij in de

hoek van de kamer aan een kleine tafel ging zitten knutselen. Het was nu te koud in de keuken.

Ze zaten een hele poos zwijgend bij elkaar, toen er lawaaig aan de bel werd getrokken. Daar was ook het fluitje van de jongens. Job schoot op de deur toe met een: „Voor mij, moe! Ik ga even met ze mee, is 't goed?” blij, dat ie kon uit gaan.

Nu zaten moeder en oma samen te breien en te praten. July had eerst haar witte kniekousen gestopt, nu haalde ze haar boek en ging lezen. Poes sprong op haar schoot en aaide met zijn zacht kopje langs haar mouw. Ze snuffelde met haar snorren aan het tafelkleed of ze ook iets van haar gading vond.

Het was een saai boek; morgen zou ze het maar wegbrengen, naar de bibliotheek en een ander halen. Hè, ze had zo'n zin om naar Rika te gaan. Zou ze 't vragen? Nee, het was eigenlijk niet aardig, nu oma er was. De middag was trouwens bijna om.

Oma ging een paar stukjes uit de krant aan moeder voorlezen. Over de gevolgen van de strenge kou, die overal heerste. Verschillende plaatsen in Nederland waren helemaal van de buitenwereld afgesloten. Soms probeerden de mensen met auto's over het ijs te komen. Ze wilden er voedsel en brandstof brengen. De meeste auto's bleven onderweg steken en ook was er een, die door zestig man voortgeduwd moest worden. Vliegtuigen konden niet door de sneeuwstorm komen. Op de eilanden Ameland en Urk werden de mensen steeds meer ongerust, omdat ze gebrek aan levensmiddelen en brandstof kregen.

Oma schudde haar hoofd: „Wat is er toch een ellende in de wereld! Nu die kou weer! Laten we God dankbaar zijn, dat we nog voedsel en warmte hebben.” Daarbij keek ze July eens aan, want ze merkte best, dat die er een beetje ontevreden uitzag vandaag. Van verlegenheid kroop July op de vacht voor de kachel met poes achter zich aan.

„Ja meiske,” ging oma’s zachte stem, „daar moet je altijd maar aan denken, zal je? Wij zijn niet beter dan die andere mensen. Terwijl zij zo’n gebrek lijden, leven wij zo gelukkig.”

July knikte . . . Ja, hoe vreemd toch! In ’t hele land was volop eten, de mensen hadden nog kleding en allerlei plezierige dingen en in andere landen stierven velen van honger. Hoe kwam dat toch allemaal? O, ze zou vanavond, voor ze slapen ging voor al die arme mensen bidden. Of God hen helpen wilde . . .

Ongemerkt ging haar boze bui over. Gewillig deed ze allerlei werkjes voor moeder. Job merkte dadelijk, toen hij thuiskwam, dat het gezelliger was geworden. Na het eten deden ze met z’n allen een spelletje domino. Vader won natuurlijk, daar kon je gewoon niet tegen op. Telkens deed hij een trekje aan zijn sigaret; dan hield hij het brandend stompje tussen zijn vingers, steunde met zijn hand zijn hoofd en blies nadenkend een rookwolkje uit. Daarbij zocht hij een steen uit zijn voorraad en was het eerst „uitverkocht”.

Job zat geweldig zijn best te doen. Soms gaf ie Juul een duw met zijn voet. Het betekende zeker, dat ze een bepaalde steen uit moest zoeken om aan te schuiven. Maar o, wee, als ze de verkeerde oplegde! Dan kon ze aan z’n snuiven horen, dat ze een „stomme zet” gedaan had. Hij wreef zich in de handen als hij een mooi stel stenen had en zei: „Lauw spelletje, moe!” maar dat vond July net zo goed dom, want zo verraad je immers je spel?

De avond vloog om.

July ging het eerst naar boven, nadat ze welterusten gezegd had. Hu, koud hier. Vlug-vlug trok ze haar kleren uit en een warme flanellen pyama aan en schoot onder de dekens. Bidden deed ze maar in bed . . . Juist wilde ze beginnen, toen Job fluitend de trap opkwam.

„Jòòòb!”

„Ja, ik kom zó, even uitkleden.”

Een deken achter zich aanslepend kwam ie op z'n tenen de slaapkamer binnen.

„Zeg July, ik moet je wat vertellen! Wacht, ik ga op 't voeteneind zitten . . . zo! Hè, lekker, meid, die deken om je heen . . . Nou, moet je horen: Ik heb een nieuwe vriend, raad eens wie?”

„Zit ie in de klas?”

„Ja.”

„Een aardige jongen?”

„Hu, wat een vraag! Anders werd hij toch mijn vriend niet.”

„Zwart haar of blond?”

„Zwart.”

„O, dan weet ik het: Leo, die jongen uit Indië!”

„Geraden, Leo Raten. Ja, hij is al een poosje in onze klas. Maar je moet rekenen, als er een nieuweling in de klas komt, en dan nog wel uit Indië, nou, dan komen alle jongens natuurlijk op hem af. Dan krijg je gewoon geen kans om eens met hem te praten. Maar ik vond hem dadelijk een aardige jongen. Hij zit achter me. Je hebt hem toch zeker wel eens gezien?”

„Ja, zo'n beetje in de verte, maar niet goed.”

„Hij ziet bruin, je kunt wel merken waar hij vandaan komt. Zijn vader is trouwens een halfbloed. Hij heeft me vandaag een heleboel verteld. Over de Jappen! Hij is in een kamp geweest. Zijn moeder was ook in een kamp. Zijn vader diende in het Hollandse leger. Leo zegt: het was een dappere kerel, zijn vader. Hij werd doodgeschoten door een Jap. Erg hè? Hij heeft een klein zusje. Ze is nog steeds ziek en ze zijn bang, dat ze niet meer beter wordt. Ik mag ook eens bij hem thuis komen, ze wonen bij andere mensen in. Ze hebben allemaal Indische dingen natuurlijk.”

„En dan komt hij zeker ook eens bij ons?”

„Vast hoor!”

„Jammer dat jullie juist geen school hebben, want nu zie je hem natuurlijk niet zo dikwijls.”

„O ja hoor, hij komt nu steeds met de andere jongens mee.”

„Zeg Job, moet je eens horen . . . Verleden week hadden wij Duits, hè, we moesten een lees oefening vertalen. „Die Rabe und der Fuchs.” „De raaf en de vos . . .”

„Dat was zó:

Een raaf stal een kaas; hij vloog ermee op een boomtak om hem op te peuzelen. Dat merkte een vos. Hij kwam aangeslopen en zei: „O raaf! Wat ben je een pracht van een vogel! Je veren glanzen zo machtig mooi! Ah! Als je stem ook zo zeldzaam is, ben je de schoonste vogel van de wereld . . .’ De raaf voelde zich gevleid en hij wilde de vos iets voorzingen. Toen hij echter z’n snavel opendeed viel de kaas er uit!”

(Job, in z’n wollen pij, zat zachtjes te lachen, zodat het bed op en neer deinde. Die Juul kon het ook zo grappig vertellen).

„De vos sprong toe, pakte de kaas, vrat hem op en lachte bovendien de domme vogel uit! *De vleier liegt en bedriegt. Der Schmeichler lügt und betrügt!*”

„Nou, je snapt, dat die vervelende jongens weer zinspelingen op mij maakten! En Kees zei: „Nou, maar Zilvervosje is toch geen Schmeichler!” Geen vleier, weet je. Dat zei hij niet voor niks! Ik had hem juist eens flink de waarheid gezegd, omdat hij Riek voor kamerolifantje uitschold . . .”

Plotseling draaide iemand het licht op.

Moeder!

Verbaasd stond ze te kijken naar de vertoning: Job, in een deken gewikkeld, aan de voeten van zijn zuster. Moeder moest bijna lachen om de verbouwereerde gezichten, maar ze zei toch een beetje streng: „Wat betekent dat?”

„Och moe,” zei Job, „we praatten nog wat samen, omdat we nog geen slaap hadden. U vindt het toch niet erg?” Hij keek haar zo argeloos aan, dat ze zich liet ontwapenen. „Maar nu gauw in je eigen bed, kereltje! Ik kwam notabene kijken, of jullie al sliepen! Heb je allebei dekens genoeg?”

„Ja hoor! Welterusten moe!”

„Nacht kinderen! En nu heus niet meer praten, hoor! Je zou slaap te kort komen.”

Terwijl moeder naar beneden ging, moest ze nog lachen om die twee. Wat konden ze toch goed met elkaar opschieten ondanks de kleine kibbelpartijtjes . . .

July hoorde een zacht gezoem van stemmen in de huiskamer. Later de nieuwsberichten door de radio . . . O ja, nog bidden! . . . Wat zou ze ook weer . . . ? Er was iets . . . het had met oma te maken . . . vanmiddag . . . daar had ze 't! Ze zou bidden voor de arme mensen, die honger en kou leden, dat was het!

Ze vouwde de handen onder de dekens en bad . . . Halverwege bleef ze steken. Daar kwamen opeens de appels in haar gedachten. Hoe kon de Here nu je gebed verhoren, als je zoiets gedaan had!

Gestolen! Ja, ze had moeders geld genomen . . .

Toen bad ze alleen nog maar beschaamd: „Vergeef mij mijn zonden. Here, vergeef mij alle zonden, om Jezus' wil, amen.”

„Dit is de laatste keer . . .”, dacht ze nog, terwijl ze insliep.

Beneden werd het ook stil. De oudjes waren naar huis gegaan, moeder ruimde de kopjes op. In de keuken zag ze de tas nog op tafel liggen. O . . . even weg hangen . . . zat er nog iets in? Ja, een portemonnaie met geld nog wel! Ze was het vanmorgen zeker door de drukte vergeten. Ze deed het geld in haar huishoudbeurs, ze telde het niet na. Waarom zou ze . . .

Zondag

Zondag . . .

Toen July 's morgens uit bed stapte voelde ze dadelijk, dat het niet meer koud was. Ze schoof het gordijn op zij . . . o ja, kijk, er lagen plassen op de trottoirs en de sneeuw werd papperig. De sneeuwman in één van de voortuintjes aan de overkant, die zo kunstig was opgebouwd door de jongens — met echte benen notabene! — zat daar triestig op zijn sneeuwen bank. De zwarte ogen waren er uit gerold, je zag alleen diepe holten. Zijn ene wang was gezakt alsof hij kiespijn had, zijn armen waren griezelig mager en zijn schouders waren heel smal geworden. Hij zat er treurig bij!

Job kwam aangelopen.

„Het dooit!”

„Weet ik al lang.”

„We mogen wel baggerlaarzen aantrekken naar de kerk.”

„Nou jô!”

Luidruchtig kwamen ze naar beneden zetten.

„Het dooit, moe!”

„Gelukkig!” vond moeder. Ze was juist bezig voor elk een ei te koken en keek naar de klok. Met z'n vieren gingen ze aan de Zondagse ontbijt tafel zitten. Vader zette zijn bril op en las een psalm voor. Samen met moeder ruimde July de boel af, voor ze naar de kerk gingen.

Buiten was het één grote modderpoel. Alleen op de hoofdstraten en waar de sneeuw voor de huizen weggeveegd was, kon je behoorlijk lopen.

Van alle kanten kwamen de kerkgangers aan. Ze

stampten met de voeten voor ze naar binnen gingen en vertelden elkaar, wat ze toch al wisten: dat het zo lekker aan het dooien was! Ze trokken achter de deur nog even gauw hun kleren recht en zochten een plaats. Moeder schoof in een van de zijbanken met July naast zich, Job ging naast vader zitten.

July keek rond naar de bekenden. Daar had je Riek met haar vader en ginds Theo, een jongen uit de klas. In de ouderlingenbank zat opa, kleine, grijze opa met z'n vriendelijk gezicht en z'n bakkebaardjes. De meeste opa's hadden een glad gezicht of alleen maar een puntbaard, maar haar opa was net van een oud plaatje! Een grijze krans langs z'n konen! Onder de preek moest hij af en toe naast zijn bank gaan staan. Dat was van de maagpijn. Telkens, als July hem zo stilletjes zag opstaan, dacht ze: „Nu heeft opa weer pijn!” en ze was blij als hij eindelijk weer eens ging zitten.

„Ha, dominee Moor!” stootte Job zijn zusje aan, want die hoorden ze zo graag. Hij zei niet altijd „broeders en zusters”, zoals andere dominees, maar ook vaak: „Meisjes en jongens”. Dan voelde je zo echt dat je er bij hoorde. Soms zei hij apart iets voor de kinderen.

Job, met z'n schelle jongensstem, overstemde onder het zingen helemaal het geluid van zijn zusje, je kon hem vast een paar rijen verder nog horen!

De dominee preekte die morgen over het lijden van de Here Jezus, omdat het gauw Pasen werd. Je hoorde niet zoveel hoesten als anders, de mensen luisterden in stille aandacht. Tussen moeder en Job zat July, het gezicht ernstig naar de dominee opgeheven. Ze probeerde er iets van te begrijpen, want het was altijd héél moeilijk!

Toen de dominee zei:

*„Ja, ik kost Hem die slagen,
die smarten en die hoon...”*

moest ze aan haar eigen zonden denken. Niet alleen aan de appels, o, er was zoveel, als je ging nadenken. Hoe

kwam het toch dat je telkens iets verkeerd deed? Dat geld nou bijvoorbeeld. Was het soms niet gemakkelijk geweest als ze gezegd had: „Ik heb geen zakgeld. Ik heb het eigenlijk ook niet nodig?” En waarom was ze zo vaak brutaal tegen moeder? Je kon net zo goed vriendelijk zijn. Ja, je kon het best, dat dacht je tenminste, maar je dééd het vaak niet.

Ze keek van opzij Job eens aan. Wat zou hij denken? ... Job deed niet zulke stiekeme dingen als zij! Nou ja, hij was wel eens erg driftig, en plagen dat ie kon! Maar dat was heel iets anders.

Toen de dominee het dankgebed uitgesproken had, bad July voor zichzelf: „Here, help mij tegen de zonde te vechten!”

Uit de kerk gingen ze, zoals altijd, naar oma en opa. De hele familie was er. De groten dronken koffie in de huiskamer en de kinderen gingen naar de keuken. Ze waren met een heleboel, want ze hadden een grote familie. De meeste kinderen kwamen uit de Zondagschool. Mary was de oudste en moest zo'n beetje op de kleintjes passen. Zij was een jaar ouder dan July. 's Zaterdag mocht ze voor oma de boodschappen doen.

July bemoeide zich het meest met Fientje van tante Truus, die kleine schat! Toen het zomer was, liep ze met haar de paadjes van de tuin langs en nu nam ze haar op schoot en vertelde haar een verhaaltje. De jongens kwamen er bij staan en luisterden mee. Van Sietske, de huishoudster, kregen ze elk een speculaasje. Na het verhaal speelden ze: „Hop paardje”, maar er sprong een ladder in haar kous en toen was het spelletje uit.

„Och heden, een ladder!” riep July verschrikt. Fientje kreeg medelijden met haar grote nicht en vroeg Sietske: „Wil jij de trap van July even dichtnaaien?” En ze begreep maar niet, waarom ze allen opeens zo lachten. Ze liep verontwaardigd weg.

Oma zag er in haar eigen huis heel anders uit dan wanneer ze bij je op visite kwam. Een beetje streng zou je zeggen. Ze zat in haar leunstoel — die met de hoge rugleuning — bij het raam en hield lang je hand vast als je haar gedag kwam zeggen. Dan keek ze je aan en vroeg of je op de Zondagsschool of in de kerk goed geluisterd had. Meestal moest je er iets van vertellen. Van de kerk was dat natuurlijk moeilijk, maar van de Zondagsschool ging het wel. Ook moest je het Zondagsschoolversje voor haar opzeggen. Als de kinderen er niets van terecht brachten, ging oma's onderlip een beetje naar voren en probeerde ze streng te kijken. Daar hadden ze ontzag voor.

Opä maakte altijd grapjes. Hij zei bijvoorbeeld: „Ik zeg maar: een rijke July!” en als je dan vroeg: „Waarom opa?” dan nam hij z'n pijpje uit zijn mond en zei: „Je hebt toch geen honger?”

„Nee opa . . .”

„En geen kou?”

„En je bent toch niet ziek soms?”

„Nee opa . . .”

„Nou, dan ben je rijk!”

In het begin begreep je het niet dadelijk, maar later wist je al vooruit wat er komen moest en dan lachten opa's ogen, omdat hij zag, dat jezelf zo'n pret had als hij begon te vragen.

Als je jarig geweest was, moest je bij oma zijn. Zij gaf je wat voor je spaarpot en daar dacht opa nooit aan. Het was eens gebeurd, dat Job jarig was geweest en 's Zondags daarop tegen opa zei: „Opa, ik ben jarig geweest!” En toen gaf opa hem een flinke pakkerd, maar geen geld.

Toen July oma deze Zondag gedag zei, omdat ze weer naar huis gingen, zei oma: „Jij mag voortaan 's Zaterdags met Mary samen de boodschappen doen, als je dat graag wilt.”

„Ja, oma! Leuk! Dag oma!” Juul was echt in haar nopjes, want het betekende dat oma haar nu oud genoeg vond voor zulke dingen.

Vrolijk stapten ze met z'n allen naar huis. Een paar ooms en tantes moesten dezelfde kant uit, de kinderen liepen voorop. Ze sopten met hun laarzen door de sneeuwbrig, stoeiend en lachend.

Na het middageten ging Job met vader naar het drijf-ijs in de rivier kijken. July nam een boek en ging — met opgetrokken knieën — een beetje bij het raam zitten lezen.

Fijn, zo'n Zondagmiddag! Moeder had ook een boek, en de radio speelde zacht orgelmuziek. Na een poosje gleed moeders boek van haar schoot, eerst soesde ze wat, toen hoorde July aan haar regelmatige ademhaling dat ze sliep. Ze had het hoofd opzij tegen de leuning.

Wat was moeder mooi!

Gek, dat je dat eigenlijk nooit zag! Je moeder was: je moeder, gewoon! Ze zorgde voor je, je gaf haar elke dag een zoen . . . als je het te bont maakte, kreeg je een flink standje. Je hield van haar heel anders dan bijvoorbeeld van een aardige juffrouw op school.

Moeder . . . hoe zou zij geweest zijn, toen ze jong was. Ze praatte er niet vaak over, een enkele keer maar. Vader veel meer, die had allerlei vrolijke vertelsels uit zijn jeugd, net als opa.

Moeders ouders waren vroeg gestorven. Ze moest voor de broers en zusters zorgen, toen ze jong was. Dat was niet gemakkelijk. Moeder had natuurlijk heel weinig tijd gehad om met vriendinnen om te gaan. Moeder zou nooit iets oneerlijks gedaan hebben . . . . Hè, daar was het weer! Moest ze er nu altijd aan denken? Maar als het nou eens waar was, dat moeder ook . . . Dat zou alles veel gemakkelijker maken. Want dan zou moeder het beter begrijpen en niet zo bedroefd zijn, als ze het haar vertelde . . . .

Plotseling schoot er een nieuwe gedachte door haar hoofd. Ze kreeg het er warm van, hoewel ze een eind van de kachel af zat. Ja, dát kon ze doen! Nu ze 's Zaterdag met Mary boodschappen ging doen, kreeg ze van oma vast iets voor haar spaarpot, want dat kreeg Mary ook. Als ze dat geld nou es stilletjes weer in moeders portemonnaie terugdeed! Niemand behoefde er dan iets van te weten . . . Als 't geld nou maar niet in haar spaarpot hoefde.

July werd uit haar gedachten opgeschrikt door het geluid van stampende voeten op de gangmat. Hé, ze had ze niet eens gezien door het raam! Job en vader.

„Meid, je had mee moeten gaan! Er was een ijsbreker bezig, hè vader? En een bonken! Wel zulke! . . .” Job wees iets geweldigs.

„Hù, die Joppie!” plaagde July. „Ik geloof er niets van! 't Was zeker zóiets,” en ze wees de helft van Job. Die kwam met gebalde vuisten op haar af. Ze rolden stoeiend over de grond.

„Kom, laten we naar de kerk gaan,” zei moeder na een poos, „de baby van tante Truus wordt gedoopt. Dan kunnen we een mooi plaatsje uitzoeken.”

„O ja, fijn!”

„Het zal niet meevallen, met die kinderwagen door de modderige sneeuw,” dacht moeder.

„Fientje zei vanmorgen, dat ze ook meemocht met de zuster. Zou het waar zijn?”

„Alleen in de kerkeraadkamer natuurlijk.”

Toen ze hun plaatsen in de kerk gevonden hadden, zag July de verpleegster met het kindje zitten. Tante Truus en Oom Johan zaten vooraan. July rekte haar hals om alles goed te kunnen zien.

Het werd heel stil in de kerk, want iedereen had zijn plaats ingenomen en de dominee zou zo dadelijk binnenkomen.

Maar wat was dat? . . . Een kleuter kwam achter de

kosteres aangedribbeld. 't Was Fientje! Ooo, dat deed ze natuurlijk stilletjes! Kijk, ze stapte parmantig door het pad. Maar daar schrok ze van die hoge banken en al die, àl die mensen . . . Ze draaide zich met een rukje om en liep op een holletje naar de deur terug. Alle mensen lachten. Tante Truus had het niet eens gezien; die keek maar naar het kindje.

Het had een lange, witte doopjurk aan. Tot nu toe had de baby zich netjes gedragen, maar opeens begon ze te huilen. O, wat een lawaai!

De dominee was juist met het lezen van het formulier begonnen; hij moest zijn best doen, om zich verstaanbaar te maken.

De moeder droogde de traantjes, toen ze haar kindje van de zuster overnam. Voorzichtig hield ze 't vast, toen ze de treden naar het doopvont opging.

Onder het besprenkelen van het water was de baby stil, zodat iedereen de naam goed kon verstaan.

„Marie Louise, ik doop u in de naam des Vaders, en des Zoons, en des Heiligen Geestes”, zei dominee, toen hij Fientjes zusje doopte.

Ja, tante Truus had haar deze naam gegeven, omdat het bijna een oranje-baby geweest was: ze was iets later geboren dan Marijke, het prinsesje. Louise, heette oma Vosker.

Onder de preek werd het schemerig in de kerk. De dominee deed het licht boven zijn lezenaar aan. Vreemd zo . . . aan de zijkanten was zijn gezicht nu grijsig van het grauwe daglicht, en van voren rosgeel door de schijn van de lamp. De mensen werden schimmen in de steeds donkerder wordende kerk. Maar opeens . . . gingen één voor één de lichten aan. Als ogen, die één voor één open gaan.

De dominee sprak over het avondmaal. July begreep lang niet alles, wat hij zei, maar sommige zinnen bleven in haar hoofd hangen en later moest ze er aan terug-

denken. Vooral die over mensen, die zeggen dat ze de Here liefhebben, en het eigenlijk niet menen.

„Zijn er zulke mensen in de kerk?” vroeg dominee opeens. July voelde zich een kleur krijgen. Was zij ook zo één? Hield zij niet van de Here Jezus? Ja! Ja! Ze wilde wel Gods kind zijn. Het was stil in de kerk, maar in July's hart schreeuwde het: „Here, laat mij toch Uw kind zijn!”

Onder het naar huis gaan dacht ze: „Als ik eerst het geld maar in moeders portemonnaie teruggedaan heb, wordt alles anders.”

Zo dacht July en luisterde verstrooid naar het praten van Job, die nog eens in geuren en kleuren naver- telde, wat een geschreeuw dat was van de baby en of ze wel gezien hadden, dat Fientje zomaar naar binnen gekomen en weggehold was . . .

Zeg het maar liever...!

Er was strijd tussen winter en lente.

De winter, die er uit zag als een grimmige grijsaard, joeg telkens het kindje lente terug naar het land waar het vandaan kwam. Maar het liet zich niet afschrikken. Behoedzaam op de tenen, zodat de oude baas het niet horen kon, — want zijn oren waren niet zo scherp meer! — sloop het naderbij en lachte even tegen de lentezon en zocht... en zocht... of ze ook ergens tussen de sneeuw en groene plekje kon ontdekken. Maar dat viel niet mee!

Daar kwam winter weer woest-grommend aangegrauwd en sloeg de vorst over het land, zodat de mensen opnieuw met rode neuzen en koude voeten over straat liepen. Overal raakten de kolen op, maar daar stoorde de oude heer winter zich niet aan. Hij wilde zo lang mogelijk de baas blijven, al begreep hij wel, dat er nu spoedig een eind aan zijn heerschappij moest komen.

Zo ongeveer had July de geschiedenis uit het mooie sprookjesboek onthouden. Die geschiedenis herhaalde zich ieder jaar weer. De meeste scholen waren gesloten, en dat alles omdat er geen kolen meer waren. In de mijnen werkten de trouwe arbeiders zelfs 's Zondags door, om zoveel mogelijk kolen te leveren. Nog steeds waren er eilanden onbereikbaar: ze zaten rondom in het ijs.

Eindelijk... eindelijk won de lente het van de winter. De zon probeerde zo vlug mogelijk de sneeuw te smelten, de regen maakte er een modderpoel van. De wind stuurde het drijf-ijs de zeekant op. Het gras deed zijn

best om er weer een beetje groen uit te zien, al leek het er nog niet veel op! Hier en daar stak een tulp haar groene hals omhoog en keek verbaasd toe, omdat zij zo weinig sneeuwkllokjes en crocussen zag: er waren veel plantjes bevroren.

Zilvervosje liet haar wollen muts hangen en schudde haar krullen vrolijk om haar hoofd en liet ze dansen op de zuidenwind. Elke Zaterdagmiddag gingen zij en Mary nu boodschappen doen voor oma. Elke week moffelde ze stille-tjes het geld dat ze van oma gekregen had in moeders portemonnaie. Wonder boven wonder vroeg moeder haar nooit, wat ze met het geld van oma deed. De eerste keer, dat ze er mee thuis kwam, had moeder gezegd: „July, als je graag wilt, mag je dit geld zelf besteden, maar koop er asjeblijft geen malle dingen voor.”

Schudde haar krullen vrolijk om haar hoofd.

„Nee moe,” had ze alleen gezegd, en verder praatte niemand er over. July vroeg zich af, hoe lang ze nu door moest gaan. Ze had niet onthouden, hoeveel geld ze uit moeders huishoudbeurs genomen had, maar het leek haar zoveel . . . zoveel . . .

O, kon ze er maar eens met iemand over praten, maar ze durfde niet! Met Rika? Nee, niet met haar of een van de andere vriendinnen. Met Job? Soms, als ze 's avonds wat met elkaar babbelden, dacht ze: „Laat ik het aan hem zeggen . . .”, maar telkens liet ze de gelegenheid voorbijgaan.

Op een avond gebeurde het, dat ze met z'n vieren

aan tafel zaten. Vader praatte, terwijl moeder rustig een kous zat te stoppen. Hij vertelde iets over een man, die hij als jongen nog gekend had. July luisterde eerst niet, zij was in haar gedachten met heel iets anders bezig. Maar opeens ving zij een woord op van vaders verhaal: . . . „Dat hij een dief zou worden, had ik nooit kunnen denken . . .”

July voelde zich warm worden. Ze boog haar hoofd wat dieper over de tafel, omdat ze bang was, dat iemand er iets van zou merken. Moeder keek haar even verwonderd van terzijde aan, maar toen vader verder ging met zijn verhaal, luisterde zij naar hem en lette verder niet op July.

Telkens als er over stelen gesproken werd, kreeg July een ellendig en onrustig gevoel. Maar waarom toch eigenlijk, nu ze alles had teruggegeven? Nooit, nooit meer zou ze iets van een ander wegnemen!

's Avonds lag ze erover na te denken, terwijl ze zich in het ledikant om en om gooide. Ze voelde zich zo wanhopig, omdat ze nu wist, dat het niet had geholpen, dat ze het gestolen geld teruggegeven had. Kwam dat alleen, omdat moeder er niets van wist? Ze had God oprecht om vergeving gevraagd, was dat niet voldoende?

Ergens, diep in haar hart, zei een stem: „Zeg het maar liever . . .!” Die stem was er reeds dikwijls geweest, maar ze had er nooit gehoor aan gegeven. Ze durfde niet . . . ze kòn niet . . . meende ze, maar wóú ze wel?

De volgende morgen vertelde de leraar over Petrus' verraad, omdat het gauw Goede Vrijdag was. Er werd stil naar hem geluisterd.

„Petrus vloekte en verwenste zichzelf, toen ze hem aanzagen voor een discipel van de Here Jezus. En opeens keek de Meester om. Zijn ogen vol liefde zagen hem verdrietig aan, ook een beetje verwijtend. Ze zei-

den hem: ‚Petrus, ken je Mij niet? Ben je niet mijn discipel?’ Toen kraaide de haan . . . : ‚Weet je nog, Petrus, wat Ik vanavond tegen je gezegd heb?’ Petrus wist het! Niets of niemand zag hij meer. De pratende mensen bij het vuur . . . noch de joelende menigte voor de deur van de rechtzaal . . . alleen de ogen van zijn Heiland zag hij. Alleen zijn zonde en verraad . . . Hij stormde naar buiten . . . hij snikte het uit . . .”

Zo vertelde de leraar.

July zat onbeweeglijk in haar bank, maar achter haar stil-starende ogen stormden de gedachten . . .

Die middag waren ze samen thuis, July en Job. Moeder was even naar tante Truus. Ze zaten met hun huiswerk voor zich.

„Zeg Job . . .”

„Nou.”

„Heb jij wel eens iets ergs gedaan?”

„Wat bedoel je?” Job keek verbouwereerd.

„Nou . . . bijvoorbeeld . . . e . . . iets weggenomen of zo . . .”

„O, bedoel je zóiets? Want er is zoveel erg, zie je! Dikwijls is er iets, dat je zelf niet zo slecht vindt en als je moeder of vader hoort, is het eigenlijk een doodzonde! Maar jij bedoelt: stelen . . .!”

Het afschuwelijke woord was er uit.

„Ja . . .”

„Ga nou! Waarom vraag je dat?”

Job keek zijn zusje met z'n grote, eerlijke ogen aan, verwonderd. Toen zag hij opeens de angst op July's gezicht. Er stonden zweetdruppeltjes op haar voorhoofd.

„Juul, wat is er?”

„Ik . . . e . . . o, Joppie, 't is zo ellendig! Ik heb wel eens iets gestolen. Geld, weet je! Eerst een snoepje . . . later geld . . . van moeder! Uit d'r portemonnaie,

Job! Eerst had ik er erge spijt van, maar toch deed ik het telkens weer. En ik weet geen raad!!"

July was steeds vlugger gaan praten, alsof ze bang was, niet de gelegenheid te krijgen om alles te zeggen.

„O . . .”, zei Job.

„Enne, nou heb ik een hele tijd iets teruggedaan in moeders beurs van het kwartje, dat ik van oma krijg voor de boodschappen. Zou dat goed zijn?”

Job zei eerst niets, hij moest alles verwerken. July . . ., hoe kon ze zoiets doen. Zijn zusje . . . Hij had het nooit gedacht. En ze had spijt, verschrikkelijk veel spijt, dat zag je. Hij zou eigenlijk het liefst naar d'r toe willen gaan en haar een zoen geven, ze zag er zo echt zielig uit . . .

Zacht klaagde July's stem verder: „O Job, ik durf het niet tegen moeder te zeggen . . . Ik heb wel gebeden, om vergeving. Maar dat is niet zo moeilijk als dat andere. Moet ik het aan moeder zeggen, Job? Kan het niet zo . . .?”

Opeens ging de buitendeur open, moeder kwam zeker thuis!

Job zei: „Zeg het maar liever . . .”, en toen kwam moeder al de kamer binnen.

Ze zei: „Dag kinders . . .”, maar bleef verwonderd staan. Het was, of er iets van Jobs laatste woorden nog in de kamer hing. Ja, het leek, of ook July's bekentenis nog om hen heen was. De kinderen bogen zich allebei diep over hun werk en mompelden: „Dag moe . . .”

„Hebben jullie gekibbeld?”

„Nee . . .”

Toen was er maar één gedachte in July's hart: „Nu ga ik het moeder vertellen.” Ze keek haar moeder aan en al de angst en droefheid van de afgelopen weken waren in die blik. Ze stamelde: „O moe, ik heb zoiets ergs gedaan! Geld, moe, het geld . . .!”

Moeder hielp haar al. Ze zag wel, hoe radeloos haar

meisje was. Ze ging naar haar toe en zei: „Toe, zeg het maar rustig, July.”

Dat was heerlijk! Moeder kwam naast haar staan en zó, dicht tegen haar aangeleund, was het niet zo verschrikkelijk meer. July vertelde alles . . . alles.

En toen gebeurde er iets wonderlijks: moeder bad samen met July. Dat had ze nog nooit gedaan. Vader deed dat altijd. Het gaf July een heel nieuw en rustig gevoel, dit samen bidden met moeder. Want samen met haar kind vroeg moeder God om vergeving. July was nooit zo blij en gelukkig geweest!

Job, die stilletjes de kamer uitgeslopen was, kwam een hele tijd later terug. Hij liep, met z'n handen in z'n zakken, hard te fluiten. Hij deed of hij nergens iets mee te maken had, maar in zijn hart was hij bijna net zo blij als July.

Lente

Het zag er vrolijker uit dan ooit, deze lentedag.

Buiten joelden de kinderen, ze maakten de gekste sprongen, zó maar . . . omdat ze blij waren. Hummels droegen elkaar om te laten zien, hoe sterk ze waren.

Daar kwam warempel het draai-orgel weer. De sneeuw had het lang van de straat gehouden, maar nu draaide de jongen weer, met z'n lange, gele haren. De jongen van de orgelman, met z'n gore bloes en z'n oude broek, die op z'n heupen hing. Een paar afgezaagde moppen deunden door de zonnige straat. De kinderen schoten er op af en stonden met de andere, die meegekomen waren, naar de mooie juffrouwenbeelden met krullen en engeltjes opzij, te kijken.

Af en toe hield het wijsje stil, dan praatten de twee jonge orgeldraaiers met elkaar. Ze stoeiden, net als de kinderen, en vergaten te draaien. Daar stond het orgel nou met z'n mooie poppen en pijpen! De ouwe baas, met z'n krulletjes onder z'n pet, en de rammelende centenbus, riep: „Hè, toe nou jongens! Schiet nou es op!” want ja, hoe moesten ze vandaag klaarkomen, als het zo doorging? Daar lagen de twee orgeldraaiers over de grond te rollen en lieten hun vader roepen.

Later, toen de hele troep vertrokken was, kwam de lorre-man de straat door: „Lorrrééé . . . Lorrr . . .”, maar hij bleef in de laatste „r” steken, want een dienstmeisje wenkte en liet een pak vodden wegen.

Dit alles zag moeder door het raam. De lente in de straat, de blijheid om het nieuwe leven.

Job en July waren naar school.

July . . . moeder dacht lang na over haar meisje. Eigenlijk had ze de laatste dagen vóór July's bekentenis wel iets gemerkt. Ja, ze herinnerde zich nu, dat July weleens haar ogen had neergeslagen of een andere kant had uit gekeken. Maar ze had niet kunnen denken, dat July met zulk een naar geheim rondliep . . .

Terwijl moeder daar op de zonnige morgen stond te mijmeren bij het raam, hoorde ze stappen achter zich en keerde zich verwonderd om: „Hè man, je laat me schrikken.”

„Vrouwtje, ik kom koffiedrinken, ik moest even een boodschap in de buurt doen. Heb je al gezet?”

Later, terwijl ze samen koffiedronken, zei moeder: „Ik zat juist over July te denken . . . Moeten we haar nu straf geven voor wat ze gedaan heeft?”

Vader streek nadenkend over zijn voorhoofd en tipte de as van zijn sigaret weg. Toen zei hij: „Ik denk, dat ons kind een grotere straf gehad heeft, dan wij haar hadden kunnen geven.”

„Ja, ze heeft veel verdriet gehad.”

„Gek eigenlijk, dat Job nooit iets gemerkt heeft. Die twee zijn zo vertrouwelijk met elkaar.”

„Ik ben zo blij, dat ze het zelf verteld heeft.”

July zat samen met Riek in de brede vensterbank. Tussen hen in lag een stapeltje boeken: ze wilden het mooiste gaan uitzoeken om dat te lezen. Achter hen lag de kamer voor een groot deel in het licht van de lentezon: . . . het portret van Rika's moeder, de ouderwetse stoelen, een stuk van het vloerkleed en een vaas met rode tulpen.

Rika's vader, die juist binnenkwam, zag het vrolijk zonlicht en de twee meisjes bij het raam. Hij dacht: „July moet maar dikwijls komen, dat is goed voor mijn kleine droomster. Het is anders zo stil voor haar . . .”

July en Riek zagen op van hun boeken en keken naar het glanzende water, waarop een paar zeilboten laveerden.

„Zeg Riek . . .”

„Ja.”

„Weet je nog, dat ik deed, alsof ik zakgeld kreeg? Dat was niet waar hoor, dat was maar opschepperij. Ik vond het vervelend om te zeggen dat ik het niet kreeg.”

„Nou July, dat geeft niks hoor! Dan delen we mijn zakgeld samen.”

„Nee, dat wil ik niet! Als ik iets nodig heb, vraag ik het gewoon aan moe, dat heb ik met haar afgesproken, zie je. Omdat . . . nou ja, ik zal maar niet alles vertellen, ik wilde alleen maar zeggen dat ik geen zakgeld krijg . . .”

Rika wist niet goed, wat ze hierop antwoorden moest. Ze begreep niet, wat Juul eigenlijk bedoelde, maar als ze liever niet met haar delen wilde, haar ook best! Ze was blij, dat July haar vriendin was, want ze vond haar de aardigste uit de klas. Ze maakten nu dikwijls samen hun huiswerk. Ze liepen samen door de kamers van het grote huis, dat rook naar oude muren en oud behangselpapier. Ze vertelden elkaar geheimpjes.

Rika's vader kwam bij de meisjes op de vensterbank zitten. Het leek wel, of hij er, nu het lente was, ook wat vrolijker uitzag.

„Luisteren jullie eens, ” zei hij. „Ik heb een plan bedacht. Het is gauw Pasen. Op tweede Paasdag wil ik graag een autotochtje maken. Er is plaats genoeg voor zes personen. Nu moet jij, July, eens aan je ouders vragen of ze zin hebben, mee naar Scheveningen te gaan. Of als ze ergens anders heen willen, vind ik het ook best.”

„O vader! . . .” Rika vloog hem om de hals en July klapte in haar handen. Hè, heerlijk zou het zijn! July

Boven haar hoofd tintelden de sterren ...

stond meteen gereed om naar huis te gaan: „Ik ga het direct vragen.”

Ze gingen op een draf naar July's huis en kwamen een half uur later opgetogen vertellen: „Het mag!”

„Ja meneer, ze vinden het fijn thuis, Job vooral vindt het reusachtig!”

Avond . . .

July schoof haar ledikant tegen het raam; een frisse lentewind woei haar kamer binnen. Ze legde haar kussen op het kozijn. Hè, heerlijk zo! Boven haar hoofd tintelden de sterren . . . ginds had je de huizendaken . . . ver-weg een tuin . . . en dáár klim-op tegen een muur.

Zoveel sterren . . . zo'n wijde hemel . . .

Weg was alle angst, weg waren alle nare gedachten. Het leek July of er iets aan het zingen was in haar . . .

Zachtjes werd de deur geopend en een stem fluisterde: „Ai! heerlijk, zeg, zo vlak bij het raam. Mag ik even komen?”

't Was Job.

Hij ging op de rand van het bed zitten en stak even zijn bol door het open venster, hij snoof de pittige lucht in.

„Fijn, July, met Pasen! Ik wil ook auto-rijden leren later. Ik wil veel geld verdienen en dan zelf een auto kopen.”

„Ach jij!”

„Nou pfff! Jij zult er wat graag inzitten, later, in mijn wagen!”

„Zeg Job?”

„Ja.”

„Nou is het gelukkig weer goed allemaal, hè.”

„Ja, ik ben blij toe! Ik vond het zo naar voor je, meid, maar je had het ook niet moeten doen . . .”

„Nee, het spijt me geweldig en ik heb er heel veel verdriet van gehad. Hè, vertel eens wat uit de klas.”

„Wat dan . . . ? O ja, zeg, Leo gaat weer naar Indië terug. Ik vind het reuze-jammer, maar we blijven elkaar schrijven.”

„Leuk zeg! Hoe vindt hij het om terug te gaan?”

„O, fijn natuurlijk! Hij vindt Holland een naar land, zegt ie. Met die kou en zo . . .”

„Wie komt er ook net in de strengste winter!”

„Hè July, vertel nog eens een fijn verhaal . . .”

„Nou goed . . .” July dacht een poosje na.

„Er was eens . . .”

Toen het uit was stapte Job slaapdrongen naar zijn kamertje. July dacht nog even: „Pasen . . . gauw Pasen . . .” en toen sliep ze.